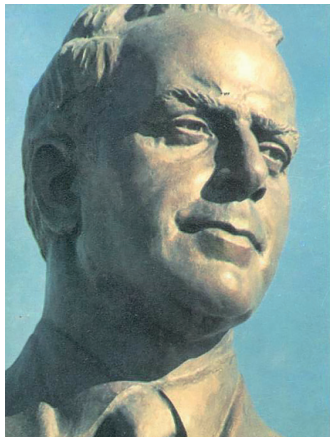

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

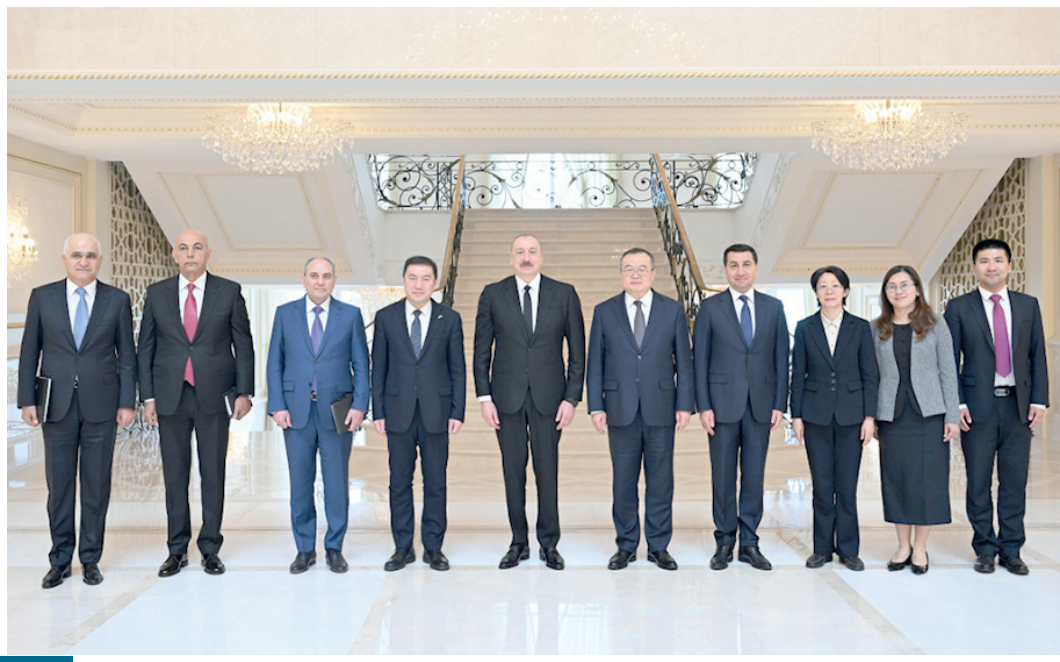
**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət məktəbi Azərbaycan xalqının milli varlığıdır
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

03 aprel
2025-ci il,
cümə axşamı
№ 053 (6881)
Qiyməti
60 qəpik

Ölkələrimiz arasında münasibətlərin yaxşı inkişaf dinamikası var

İlham Əliyev Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi
Komitəsinin beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin
müdirini qəbul edib

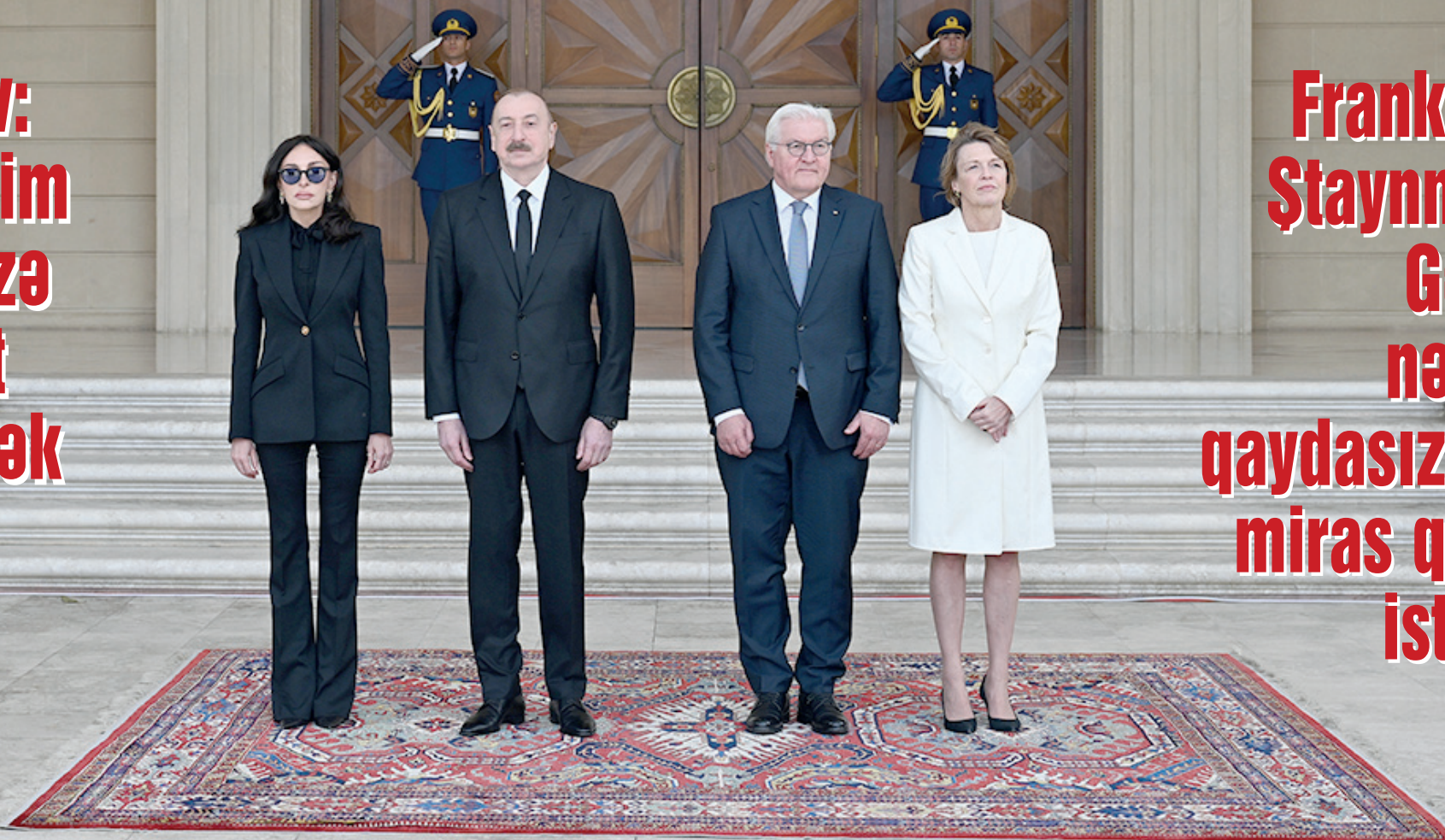

➔ Bax səh. 2

Almaniya Prezidentinin Azərbaycana birinci rəsmi səfəri

İlham Əliyev:
Bu səfər bizim
əlaqələrimizə
yeni müsbət
təkan verəcək

**Frank-Valter
Ştaynmayer :**
Gələcək
nəsillərə
qaydasız dünya
miras qoymaq
istəmirik

➔ Bax səh. 2

➔ Bax səh. 3

**YAP-ın nümayəndələri və Çin Kommunist Partiyasının
nümayəndə heyəti Ümummilli Lider Heydər Əliyevin
məzarını və Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər**

➔ Bax səh. 3

**YAP Mərkəzi Aparatında
görüş keçirilib**

➔ Bax səh. 3-4-5

**“Azərbaycan - Çin strateji tərəfdaşlığı:
Qlobal Cənubda konsolidasiya və
əməkdaşlığın təşviqi”**

Uğura və ölümə tələsən alim...

Azərbaycanın bir sıra görkəmli şəxsiyyətlərinin həyat və fəaliyyətələri tarixi torpağımız olan İrəvanla bağlıdır. Zamanında şəhərə özünəməxsus azərbaycanlı mühiti hakim idi və bu mühitdə sonralar ictimai-fəlsəfi fikir tariximizin önəmli simalarına çevrilən çoxlu sayda ziyalılar formalaşmış. Onlardan biri də filosof alim Heydər Hüseynov olub.

Heydər Hüseynov tarixin bu günündə - 3 aprel 1908-ci ildə İrəvanın Təpəbaşı məhəlləsində tacir Hacı Nəcəf Kərbəlayi Hüseyn oğlunun və Məşədi Gülsümün ailəsində dünyaya göz açıb. Ailədəki altı uşağın sonbeşiyi olub. Heydər anadan olandan az sonra atası vəfat edib. Böyük qardaşı Yusif 1918-ci ildə erməni quldur dəstələri tərəfindən öldürüldükdən sonra ailələri evvəl Batuma, sonra Stavropola, 1920-ci ildə isə Bakıya köçüb. Heydər Hüseynov böyük qardaşı və anasının himayəsi altında böyüb. O yalnız on iki yaşında Bakıdakı 18 sayılı məktəbin şagirdləri sırasına qatılıb. Heydər Hüseynov 1927-1931-ci illərdə indiki Pedaqoji Universitetin həm şərqşünaslıq, həm də pedaqoji fakültələrinin tələbəsi olub, ərəb və fars dillərinə mükəmməl yiyələnib...

➔ Bax səh. 5

Türk dövlətlərinin iqtisadi gücü artır

İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Katibliyi ilə birgə 8 dildə təqdim etdiyi “Türk iqtisadi icmalı”nın 2024-cü ilin yekunlarına dair buraxılışı nəşr edilib. Türk Dünyası Araşdırmalar Mərkəzinin hazırladığı icmalda bildirilir ki, ötən il TDT-yə üzv ölkələrin iqtisadi inkişaf dinamikası əhəmiyyətli dərəcədə artıb, türk dövlətlərinin ümumi daxili məhsulu (ÜDM) 2,11 trilyon dollara çataraq global iqtisadiyyatda 1,8 faizlik paya malik olub. Təşkilat ölkələrinin əhalisi isə 178,8 milyon nəfər olmaqla global əhalinin 2,8 faizini təşkil etməkdədir. Bu, türk dövlətlərinin həm iqtisadi, həm də demografik baxımdan mühüm yer tutduğuna dəlalat edir.

Ötən il türk dövlətlərinin cəmi iqtisadi artımı 5,2 faiz təşkil etməklə ümumdünya iqtisadi inkişaf göstəricisini (3,2 faiz) 2 dəfəyə yaxın üstələyib. Bu, türk coğrafiyasında sürətli inkişafı nümayiş etdirir. Türk dövlətlərinin sənaye və kənd təsərrüfatı sektorunda davamlı inkişaf daha çox nəzərə çarpmıqla, digər region dövlətlərini qat-qat üstələyir. Eyni zamanda, 2024-cü ildə TDT ölkələri arasında qarşılıqlı ticarətin böyüməsi onların həm öz...

➔ Bax səh. 6

“ING Group”un proqnozları ümidvericidir

Dünyanın nüfuzlu iqtisadi institutlarından olan “ING Group” Niderland Azərbaycanda iqtisadi artım və inflyasiya ilə bağlı yeni proqnozlarını açıqlayıb. Qurumun ehtimallarına əsasən, 2025-ci ilin yekununda ölkəmizdə ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artımı 3 faiz, növbəti illərdə 2-3 faiz diapazonunda qalacaq. Təhlillərə görə, istehlak yönümlü sektorlarda dinamika müsbət qalacaq, əhalinin real gəlir və məşğulluğunun artımı bu prosesin davam etməsinə səbəb olacaq. Həmçinin bank-kredit sektorunda canlanma, xüsusən də pərakəndə kreditlərin sürətli genişlənməsi ÜDM-in böyüməsində təsiredici rol oynayacaq.

“ING Group” analitiklərinin qənaətinə görə, Azərbaycanda ÜDM-in təxminən 50 faizini neft sektoru təşkil etsə də, son illərdə qeyri-neft sektoru iqtisadi artımın əsas hərəkətverici qüvvəsinə çevrilib. Bu amil ölkə iqtisadiyyatı üçün riskləri aradan qaldırır. Ekspertlər hesab edirlər ki, Azərbaycan...

➔ Bax səh. 6

Ermənistan KTMT-ni Fransaya dəyişir...

➔ Bax səh. 7

Sülhə açılan atəş...

➔ Bax səh. 7

Ölkələrimiz arasında münasibətlərin yaxşı inkişaf dinamikasi var

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 2-də Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin üzvü, beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Lü Tzyanqao-nu qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Lü Tzyanqao-nun səfərinin ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin gələcəkdə də möhkəmlənməsi işinə xidmət edəcəyinə ümidvarlığını bildirdi.

Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında münasibətlərin yaxşı inkişaf dinamikasının olduğunu və bir çox sahələri əhatə etdiyini dedi. Dövlətimizin başçısı vurğula-

dı ki, ötən il Si Cinqinlə görüşünün nəticələrinə əsasən qəbul edilən "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə" dostluq, tərəfdaşlıq və əməkdaşlığımızın nümayişi olmaqla, qarşılıqlı fəaliyyətimizin səviyyəsini yüksəldib.

Azərbaycan Prezidenti gələcəkdə ölkələrimiz arasında münasibətlərin uğurla inkişaf edəcəyinə əminliyini bildirdi, si-

yasi, iqtisadi, nəqliyyat sahələrində əməkdaşlığın regionda təhlükəsizliyin və çoxtərəfli əməkdaşlığın möhkəmlənməsi işinə xidmət etdiyini vurğuladı.

Lü Tzyanqao dövlətimizin başçısı ilə görüşməkdən şərəf hissi duyduğunu deyərək, Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinqinin salamlarını və xoş arzularını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bil-

dirdi, onun da salamlarını Si Cinqinə çatdırmağı xahiş etdi.

Ölkəmizə ilk dəfə gəldiyini deyən qonaq Bakıda şahidi olduğu inkişaf proseslərinin onda dərin təəssürat hissi yaratdığını bildirdi.

Görüşdə ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarəti əlaqələrin genişləndirilməsi, bərpaulan enerji, nəqliyyat, Orta Dəhliz və "Bir kəmər, bir yol" layihəsi çərçivəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu, Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası arasında münasibətlərin inkişafına dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Aprelin 2-də Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin rəsmi qarşılanma mərasimi olub.

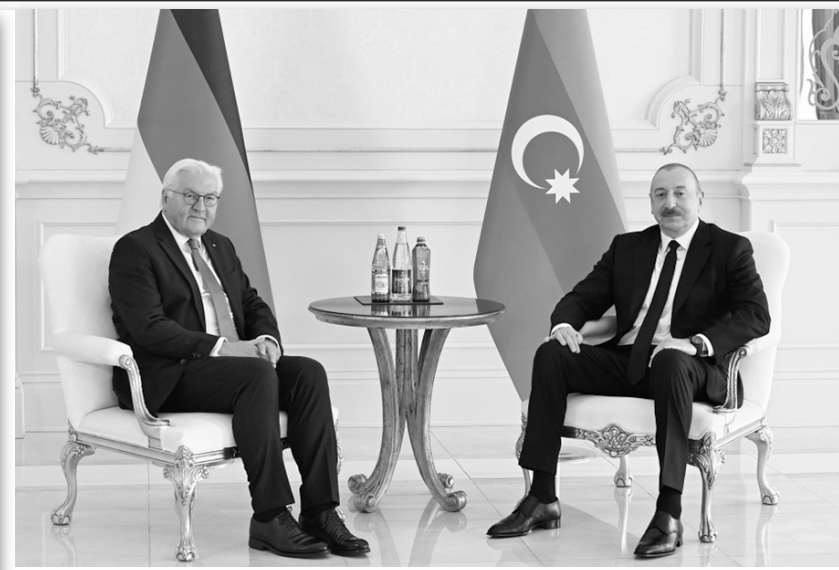
AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Al-

maniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayeri və birinci xanım Elke Büdenbenderi qarşılayıblar.

Aprelin 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezi-

Almaniya Prezidentinin Azərbaycana birinci rəsmi səfəri

İlham Əliyev: Bu səfər bizim əlaqələrimizə yeni müsbət təkan verəcək

Frank-Valter Ştaynmayer : Gələcək nəsillərə qaydasız dünya miras qoymaq istəmirik

Geniş tərkibdə görüş

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

Görüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev qonaqları salamlayaraq qeyd edib ki, Almaniya Prezidenti ilə məhsuldar görüşü olub: "Görüş zamanı biz ikitərəfli gündəliyə daxil olan geniş, əhatəli məsələləri, eləcə də beynəlxalq məsələləri müzakirə etdik. Almaniya Prezidentini Azərbaycanda qəbul etməkdən çox məmnunam. Bildiyiniz kimi, bizim mütəmadi təmasları-

mız olub. Biz keçən il Berlin-də görüşmüşük və mən dəvətimizi qəbul etdiyinizə görə Sizə minnətdaram. Əminəm ki, son-för çox faydalı, məhsuldar olacaq və bizim ikitərəfli əlaqələrimizə yeni təkan verəcəkdir".

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer Azərbaycan Prezidentinə səmimi dəvətinə görə təşəkkürünü bildi-rib: "İcazə verin bildirim ki, uzun il-lərdən sonra yenidən Azərbaycanda olmaq xoşdur. Sonuncu səfərim xari-ci işlər naziri qismində 2016-cı ildə oldu. Ötən 9 ildə geosiyasi dəyişikliklərə gəlincə, bu, əbədiyyət kimi

görünür. Lakin düzünü söyləmək, mən təxminən iki il bundan əvvəl Azərbaycan ərazisində - Xəzərin şərq hissəsində olmuşam. Sizin Aktaudakı logistika mərkəzini ziyarət edərkən və Azərbaycan gəmisinə mənərkən mən öyrəndim ki, bu gəmi Azərbaycan ərazisi-dir. Ona görə də buraya, Bakıya yenidən qayıtmaq və bu günlərdə zəruri olan çox geniş fikir mübadiləsi aparmaq üçün imkan ma-lilik olmaq xoşdur".

Görüşdə Orta Dəhliz layihəsi və bu layihədə Azərbaycanın rolu, ölkələrimiz arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib, yaşıl enerji ilə bağlı əməkdaşlığa toxunulub. COP29-un Azərbaycanda yüksək səviyyədə təşkil edildiyi və həmin tədbir zamanı iqlim gündəliyi ilə bağlı mühüm nəticələrin əldə olunduğu vurğulanıb.

Söhbət zamanı humanitar əlaqələrin inkişafına toxunulub. Alman icmasının uzun illər Azərbaycanda sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşaması və onlara dövlət səviyyəsində göstərilən yüksək diqqət qeyd edilib.

"Əminəm ki, səfərin yekunları bizim ölkələrimizi bir-birinə daha yaxın edəcək"

Aprelin 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer mətbuata bəyanatlarla çıxış edib, jurnalistlərin suallarını cavablandırıblar.

Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti bəyanatla çıxış edərək bildi-rib ki, Almaniya Prezidenti ilə aralarında siyasi dialoqun müntəzəm aparıldığından məmnundur: "Keçən ilin aprel ayında mən Berlin-də səfərdə olarkən Sizinlə görüşmüş-düm və şadam ki, mənim dəvətimizi qəbul edib Siz Azərbaycana rəsmi səfərə gəlmisiniz.

Həm təkbətək görüşdə söhbət əsnasında, həm də nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə apardığımız danışıqlarda Almaniya-Azərbaycan əlaqələrinin gələcək inkişafı müzakirə edilməlidir. Mən tam əminəm ki, bu səfər bizim əlaqələrimizə yeni müsbət təkan verəcəkdir". İqtisadi sahədə əldə edilmiş nəticələrdən söz açan dövlətimizin başçısı bu ilin yanvar-fevral aylarında ticarət dövrüyəmizin təxminən üç dəfə artdığını vurğulayıb - bunun əsas səbəbi Azərbaycanın mövqeyi Almaniya tərəfinə çatdırılışdır".

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın 30 il ərzində erməni işğalından əziyyət çəkdiyindən, xalqımızın etnik təmizləməyə məruz qal-masından, bir milyon azərbaycan-lının erməni aqressiyasına görə evsiz-əşiksiz qalmasından və tor-

növlərinin istehsal gücünü 6 gicavata çatdırmaq fikrindəyik və bu, tam realdır, bunun bir hissəsi Avropaya ixrac ediləcəkdir".

Ötən il Azərbaycanın COP29 beynəlxalq iqlim konfransına ev sahibliyi etdiyini xatırladan Prezident İlham Əliyev bu istiqamət üz-rə də Almaniya ilə çox fəal əməkdaşlığımızın olduğunu söyləyib. "COP29-da 197 ölkəni təmsil edən 77 mindən çox iştirakçı qeydiyyatdan keçmişdir və bu konfrans böyük, uğurlu nəticələrə zəngin idi. İştirak etməyən yeganə ölkə Ermənistan olmuşdur. Bu da təbii olaraq təəssüf hissi doğurur. Çünki xüsusilə indiki şəraitdə - Azərbaycanla Ermənistan arasında normallaşma prosesinin uğurla getdiyini bir zamanda Ermənistan tərəfinin bu beynəlxalq konfransı boykot etməsi bəşadüşülən deyildir. Bu gün bu məsələ də müzakirə olundu və Azərbaycanın mövqeyi Almaniya tərəfinə çatdırılışdır".

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın 30 il ərzində erməni işğalından əziyyət çəkdiyindən, xalqımızın etnik təmizləməyə məruz qal-masından, bir milyon azərbaycan-lının erməni aqressiyasına görə evsiz-əşiksiz qalmasından və tor-

paqlarımızın təxminən 20 faizi iş-ğal altına düşməsindən ətraflı bəhs edərkən beynəlxalq təşkilat-ların bu məsələ ilə bağlı ciddi ad-dım atmadıqlarından təəssüfləndi-yini bəyan edib. Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azər-baycan bu münaqişəni və beynəl-xalq hüququ özü döyüş meydanın-da və siyasi müstəvidə həll etmiş, məhz bu tarixi Zəfərimiz sülh da-nışıqlarına yol açmışdır: "Hesab edirəm ki, bu gün Azərbaycanın və Ermənistanın sülhün əldə edil-məsində mövqeləri bir-birinə kifə-yot qədər yaxınlaşmışdır.

Eyni zamanda, bu gün digər beynəlxalq məsələlər də müzakirə edildi, o cümlədən Amerika-Avro-pa İttifaqı gərginliyi, Rusiya-Qərb gərginliyi. Bütün bu məsələlər tə-

bii olaraq bütün dünyaya təsir edir və səmimi fikir mübadiləsi apar-maq mənim üçün çox önəmli idi".

Çıxışının sonunda dövlətimiz başçısı bu səfərin çox müsbət nəticələri olacağına əminliyini ifadə edib: "İkitərəfli münasibətlərimizin tarixində bu, Almaniya Prezidentinin Azərbaycana birinci rəsmi səfəridir. Əminəm ki, səfərin yekunları bizim ölkələrimizi bir-birinə daha yaxın edəcəkdir".

Sonra Almaniya Prezidenti bəyanatla çıxış edərək, səmimi dəvətə və qonaqpərvərliyə görə Azərbaycan Prezidentinə təşəkkürünü bildi-rib: "Siz dediniz ki, Azərbaycanda birinci dəfə deyiləm, bu funksiyada ilk dəfəyəm. Prezident kimi birinci dəfə gəlirəm. Əvvəllər Azərbaycanda dəfələrlə olmuşam. Amma axırıncı dəfə 2016-cı ildə olub, doqquz il keçib üstündən. İndi dünyada vəziyyət elə tez dəyişir, geosiyasi baxımdan 9 ildə o qədər dəyişikliklər olub ki, 2016-cı ildə buraya səfərim mənə artıq uzaq keçmiş kimi görünür. Ona görə şadam ki, bu gün yenidən gəlib görüşdük və çox geniş fikir mübadiləsi apara bildik. Biz həmişə bu mübadiləni aparmışıq. Bakıda olmasa da, başqa yerlərdə görüşmüşük, telefonla söhbət etmişik. Bu aralarda Münxen Təhlükəsizlik Konfransında görüşmüşük, eləcə də Sizin Berlinə səfərinizi yaxşı xatırlayıram. Keçən il baş tutan bu görüşdə müzakirə aparmışdıq və şadam ki, mən indi Sizin səfərinizin qarşılığı olaraq ölkənizdə səfərdəyəm".

Ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin tarixi haqqında danışan Almaniya Prezidenti ilk dəfə svabiyalı kəndlilərin Azərbaycanda məskunlaşmasını, şərabçılıq ənənələrini yaratmasını xatırlayıb: "Onlar kond təsərrüfatının inkişafında iştirak ediblər. Əlbəttə, sənayeləşmədə də onların keyli iştirakı olub. Alman təşkilatları, böyük şirkətlər bu səniyənin inkişafında, mis çıxarılmasında, elektrik enerjisi şəbəkəsinin qurulmasında iştirak ediblər. Bir çox almanlar Azərbaycanda yaşayıblar. Ona görə bunu xatırladıram ki, bu münasibətlərimizin uzun keçmişini, Almaniya ilə Azərbaycan arasında bu münasibətlərin çoxdan olduğunu bilmək vacibdir. Mən çox şadam ki, Azərbaycanda alman dilinə və Almaniya təhsilə böyük maraq var. Azərbaycan

gencləri Almaniya təhsil almağa böyük maraq göstərirlər və mən hesab edirəm ki, biz məhz elmi əməkdaşlıq sahəsində əlaqələrimizi genişləndirməliyik".

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer hazırda dünyada sürətlə dramatik dəyişikliklər olduğunu söyləyib və ölkələrimizi birləşdirən dəyərlərdən söz açıb: "Biz birləşdirən həm də odur ki, beynəlxalq qayda-qanunun qorunma-sına, dünyanın qaydalar əsasında işlənməsinə maraq göstəririk və gələcək nəsillər də qaydasız dünya miras qoymaq istəmirik".

Ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq perspektivlərinin müzakirə edildiyini deyən Almaniya Prezidenti bəyan edib ki, 2022-ci ildə Azərbaycanın Almaniya üçün

"Azərbaycanın Almaniya üçün böyük rolu olub"

böyük rolu olub: "Bizim bir qayda olaraq Rusiyadan aldığımız qaz tədarükümüzə qapanma yaranmağa başlayanda Azərbaycan burada özünə xeyli məsuliyyət götürdü və mən buna görə çox təşəkkür edirəm. Buna görə mən Sizin sözlərinizdən belə başa düşdüm ki, burada qaz ilə yanaşı, infrastrukturun genişləndirilməsinə də ehtiyac var. Buna görə də infrastrukturun yaxşılaşdırılması üzərində işləməliyik. Bu, hələ ki, yetərinə deyil. Buna görə bu görüşlərdən sonra yeni ev tapşırıqlarımız da var".

Nəzərəcarpacaq dərəcədə inkişaf edən Azərbaycan-dan çox vacib ticarət yollarının keçdiyini bildirən Prezident Frank-Valter Ştaynmayer bunun da dünyanın birləş-məsinə səbəb ola biləcəyini vurğulayıb: "Yalnız Mərkəzi Asiya ilə deyil, həm də Uzaq Şərqlə ticarət əlaqələrimizdə ölkənizin rolu var, yaxud da ki, Cənub-Qərbi Asiya ilə, Çinlə. Biz birlik ki, hazırda mövcud yolların imkanları məhduddur. Ölkənizdən keçən yolların, Orta Dəhlizin rolu alman iqtisadiyyatı üçün də vacibdir, yaxşı perspektivdir və bu, daha maraqlı bir perspektivə çevriləcək. Sizin region - Cənubi Qafqaz daha sabit bir region olandan sonra son illərdəki münasibətlərdən fərqli olaraq daha sabit bir regiona çevriləcək".

Azərbaycan - Ermənistan münasibətlərinə toxunan Almaniya Prezidenti qeyd edib ki, bu sülh prosesinin çox böyük əhəmiyyəti var. "Martin 13-də bu sülh müqaviləsi-nin mətninin razılaşdırılması barədə bəyanat verildi. Bu müqavilə haqqında mən bu gün səhər danışanda cənab Prezidentə dedim, ümid edirəm ki, bu anlaşma ilə önəmli bir an yaranıb. Bu razılaşma əldə olunduğuna görə ümid edirəm ki, bu vəziyyət saxlanacaq və bundan istifadə edə-rək tezliklə sülh müqaviləsinin imzalanmasına gətirib çıx-aracaq və sizin regionda əsl davamlı sülh yaranacaq. Mən buna çox böyük ümid edirəm və buna çağırıram ki, bu anı itirmək lazımdır. Bütün çətinliklərə, maneələrə baxmayaraq, bu yol gedilib, xeyli addım atılıb və bunu so-na qədər etmək lazımdır. Buna görə təbii olaraq, kompromislər üçün cəsarət, siyasi iradə lazımdır ki, bu siyasi müqavilə həqiqətən də həyata keçirilsin və güvvəyə min-sin. Ümid edirəm ki, bu alınacaq və biz də buna uzaqdan bacardığımız qədər, necə mümkündürsə, dəstəyimizi ver-əcəyik" -deyən Prezident Frank-Valter Ştaynmayer çıxışını sona çatdırıb.

Daha sonra jurnalistlərin sualları cavablandırılıb.

Aprelin 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin şərfinə rəsmi nahar verilib.

Aprelin 2-də Heydər Əliyev Mərkəzində məşhur Azərbaycan və alman bəstəkarlarının əsərlərindən ibarət konsert proqramı təşkil olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer, birinci xanım Elke Büdenbender tə-birdə iştirak ediblər.

Konsertdən sonra fərşet təşkil olunub.

Azərbaycan Respublikasının birinci xanımı Mehriban Əliyevanın Almaniya Federativ Respublikasının birinci xanımı Elke Büdenbender ilə görüşü olub.

YAP-ın nümayəndələri və Çin Kommunist Partiyasının nümayəndə heyəti Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məzarını və Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər

Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi (ÇKP) Komitəsinin üzvü, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Lü Tzyançao-nun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP)

dəvəti ilə ölkəmizə səfərə gəlib.

Səfər çərçivəsində aprelin 2-də YAP-ın nümayəndələri və ÇKP-nin nümayəndə heyəti Fəxri xiyabanda müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi,

xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarı önünə əklil və gül dəstələri qoyublar.

Görkəmli oftalmoloq-alim, akade-

mik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi anılıb, məzarı üzərinə tər güllər düzülüb.

Sonra Şəhidlər Xiyabanı ziyarət olub. Azərbaycanın azadlığı və müstəqilliyi uğrunda mübarizədə canlarını

qurban vermiş qəhrəman Vətən övladlarının öziz xatirəsi ehtiramla yad edilib, məzarları üzərinə tər güllər düzülüb, “Əbədi məşəl” abidəsinin önünə əklil qoyulub.

YAP Mərkəzi Aparatında görüş keçirilib

Aprelin 2-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovla Çin Kommunist Partiyası (ÇKP) Mərkəzi Komitəsinin üzvü, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Lü Tzyançao-nun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti arasında görüş keçirilib.

Görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında diplomatik əlaqələrin mövcud olduğu 33 ildə qarşılıqlı faydalı münasibətlə-

rin uğurla inkişaf etdiyi məmnunluqla vurğulanıb. Qeyd olunub ki, dövlət başçılarının milli mənaflərə cavab verən məqsədyönlü siyasətinin nəticəsi kimi, Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamənin qəbulu çoxşaxəli işbirliyinin dərinləşdirilməsi, iki ölkənin beynəlxalq müstəvidə bir-birinin maraqlarını müdafiə etməsi baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Azərbaycan ilə Çinin siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar və digər sahələrdə əlaqələri genişləndirməkdə maraqlı olduqları vurğulanaraq “Bir kəmə, bir yol” layihəsi və Orta Dəhliz çərçivəsində nəqliyyat-logistika sahəsində əməkdaşlığın önəmindən bəhs edilib.

Görüş zamanı dövlətlərarası münasibətlərin mühüm tərkib hissəsi kimi YAP ilə ÇKP arasında əlaqələrin inkişafının xüsusi diqqət mərkəzində olduğu vurğulanıb. Qarşılıqlı səfərlə-

rin, fikir və təcrübə mübadiləsinin partiyalar arasında əlaqələrin mövcud vəziyyətinin dəyərləndirilməsi və gələcək əməkdaşlıq istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından əhəmiyyəti qeyd edilib. 2024-cü ilin noyabr ayında YAP nümayəndə heyətinin Çinə səfəri çərçivəsində ÇKP ilə əməkdaşlıq memorandumunun imzalanmasının ölkələrarası strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsinə önəmli töhfə olduğu bildirilib. Memorandumdan irəli

gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsinin partiyalar arasında qarşılıqlı inam, hörmət və etimada əsaslanan səmərəli işbirliyinin genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyəti qeyd olunub. Bildirilib ki, yeni mərhələdə görülməli işlər ortaq maraqları təmin etməklə həm partiyalarımız, həm də ölkələrimiz üçün faydalı və perspektivli olacaqdır.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

“Azərbaycan - Çin strateji tərəfdaşlığı: Qlobal Cənubda konsolidasiya və əməkdaşlığın təşviqi”

Aprelin 2-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təşkilatlığı ilə “Azərbaycan - Çin strateji tərəfdaşlığı: Qlobal Cənubda konsolidasiya və əməkdaşlığın təşviqi” mövzusunda konfrans keçirilib.

Tədbirdən əvvəl YAP İdarə Heyətinin üzvü, Milli Məclisin deputatı Ülviyyə Həmzəyevanın ötən il Çin Xalq Respublikasına (ÇXR) səfər təəssüratlarından ibarət rəsmi şərhini nümayiş olunub.

Konfransda əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycan və Çin Xalq Respublikasının müstəqilliyi və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş vətən övladlarının öziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Çin Xalq Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnləri səsləndirilib.

Konfransın moderatoru, Milli Məclisin deputatı Pərvin Kərimzadə Azərbaycanla Çin arasında əlaqələrin dinamik inkişaf etdiyini bildirib. Çin Xalq Respublikasının qlobal güc mərkəzlərindən biri olduğunu deyən P.Kərimzadə Azərbaycanın Cənubi Qafqaz regionunun lider dövləti kimi müasir beynəlxalq münasibətlər sisteminə mövqelərini möhkəmləndirdiyini diqqətə çatdırıb. O qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası arasında səmərəli,

qarşılıqlı faydalı və çoxşaxəli əlaqələr mövcuddur. P.Kərimzadənin fikrincə, bu konfrans iki ölkə arasında mövcud əlaqələr və perspektiv əməkdaşlığa dair fikir mübadiləsinin aparılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Çıxış edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov tədbir iştirakçılarını salamlamaqdan məmnunluğunu ifadə edib, dövləti qəbul edərək ölkəmizə səfərə gəlmiş Çin Kommunist Partiyasının nümayəndə heyətinə təşəkkürünü bildirib və konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Tahir Budaqov qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasındakı münasibətlər dostluq, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq və etibarlı strateji tərəfdaşlığa əsaslanır: “Azərbaycan Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev ilə Çin Xalq Respublikasının Sədri, Çin Kommunist Partiyasının Baş katibi Si Cinpin iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafına böyük önəm verirlər. Dövlət başçılarının iradələri sayəsində müxtəlif sahələri əhatə edən çoxşaxəli əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət həyata keçirilir. Fəal siyasi dialoq və davamlı diplomatik təmaslar fonunda son olaraq 2024-cü ilin iyulun 3-də Şanxay

Əməkdaşlıq Təşkilatının Astanada keçirilən Zirvə toplantısı çərçivəsində “Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə”nin qəbulu müstəqil siyasət həyata keçirən iki dövlətin ortaq iradəsini ifadə etməklə gələcəyə yönəlmiş addım kimi böyük əhəmiyyətə malikdir. Bəyannamədə qeyd edildiyi kimi, tərəflər siyasi, iqtisadi və mədəni sahələrdə əməkdaşlığı genişləndirməyə, beynəlxalq məsələlərdə qarşılıqlı fəaliyyəti gücləndirməyə, iki ölkənin ümumi maraqlarını birgə qorumağa, həmçinin regional və qlobal sülh, sabitlik və inkişaf fəaliyyətini irəlilətməyə dair razılıq əldə etmişlər. Bu, Azərbaycan ilə Çinin bir-birini prioritet və etibarlı tərəfdaş hesab edərək strateji hədəflərini ardıcıl olaraq gerçəkləşdirmək əzmində göstərir”.

YAP Sədrinin müavini vurğulayıb ki, dünyada yüksək nüfuzla malik olan dövlətlər kimi Azərbaycan ilə Çin beynəlxalq müstəvidə əməkdaşlığı xüsusi diqqət mərkəzində saxlamaqla bir-birinin maraqlarının qorunmasına böyük önəm verirlər. Onun sözlərinə görə, öz ərazi bütövlüyü və suverenliyini tam təmin edərək yeni geostrateji reallıqlar yaradan Azərbaycan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini əsas götürərək müstəqil dövlətlərin, o

cümlədən dost və tərəfdaş Çinin ərazi bütövlüyünə, eləcə də Vahid Çin prinsipinə birmənalı dəstəyini daim ifadə etməkdədir: “Öz növbəsində, BMT Təhlükəsizlik Şurasının beş daimi üzvündən biri olan Çin Xalq Respublikasının Azərbaycanın haqlı və ədalətli mövqeyini müdafiə etməsi xalqımız tərəfindən yüksək dəyərləndirilir. Çinin ölkəmizin BRICS platformasında təmsilçiliyinə və Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə əlaqələrinin inkişafına dəstək göstərməsi isə daha bir səmimi dostluq və tərəfdaşlıq nümunəsidir”.

Tahir Budaqov bildirib ki, Şərq-Qərb və Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin kəşifməsinə Avrsiyanın mühüm tranzit qovşağına çevrilən Azərbaycan Çinin “Bir kəmə, bir yol” layihəsinə ilk dəstək verən ölkələrdən biri kimi bu layihə Orta Dəhliz çərçivəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsində son dərəcə maraqlı olduğunu öz əməli fəaliyyəti ilə əyani şəkildə nümayiş etdirməkdədir: “Heç şübhəsiz, ölkəmizin prinsipial mövqeyi fonunda qarşıdakı dövrdə Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılması tərəfdaş dövlətləri, o cümlədən Azərbaycan ilə Çini yeni çoxtərəfli əməkdaşlıq platformasında bir araya gətirərək Avrsiyada konstruktiv işbirliyinin güclənməsini şərtləndirəcəkdir”.

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri

söyləyib ki, ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamədə əksini tapan başlıca məsələlərdən biri də partiyalararası əlaqələrin gücləndirilməsidir: “Azərbaycan-Çin münasibətlərinin inkişafında iki ölkənin hakim partiyalarının əməkdaşlıq əlaqələrinin müstəsna rolu vardır. Son illərdə hakim partiyalar arasında fəal siyasi dialoq şəraitində intensiv təmaslar diqqəti cəlb edir. Xüsusilə də, qarşılıqlı səfərlər partiyalararası münasibətlərin inkişafına tökan verməkdədir. Nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərləri çərçivəsində aktual məsələlərə dair fikir və təcrübə mübadiləsinin aparılması ikitərəfli əlaqələrin inkişafında mühüm amil kimi xüsusi əhəmiyyətə malikdir. 2024-cü ilin noyabr ayında YAP nümayəndə heyətinin Çin Xalq Respublikasına səfəri zamanı Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası arasında memorandumun imzalanması isə qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan əməkdaşlığın siyasi və hüquqi əsaslarını möhkəmləndirərək partiyalar arasında münasibətlərin keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəlməsini təmin etmişdir. Memorandumdan irəli gələn əlaqələri yüksək səviyyədə saxlamaq, mütəmadi olaraq nümayəndə heyətlərinin səfərlərini

davamı 4-cü səhifədə

təşkil etmək, ümumi maraq doğuran məsələlər üzrə təmasları gücləndirmək qarşıda duran başlıca vəzifələrdəndir”.

Tahir Budaqovun sözlərinə görə, Azərbaycan-Çin strateji tərəfdaşlığı təkcə iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafı və işbirliyinin dərinləşdirilməsi ilə əlamətdar deyil, eyni zamanda, Qlobal Cənubda konsolidasiya və əməkdaşlığın təşviqi baxımından olduqca mühüm əhəmiyyətə malikdir: “İnkaredilməz həqiqətdir ki, Cənubi Asiya, Afrika, Latin Amerikası və Karib hövzəsi boyunca dünya əhalisinin yarıdan çoxunu özündə ehtiva edən Qlobal Cənub ciddi siyasi və iqtisadi resursları cəmləşdirməklə yeni güc mərkəzinə çevrilmişdir. Qlobal Cənub ölkələri dayanıqlı iqtisadi inkişaf, rəqəmsal transformasiya, texnoloji innovasiyalar və sosial tərəqqi üçün yeni standartlar yaratmaq potensialına malikdir. Bütövlükdə, Qlobal Cənubun yüksəlişi bərabərlik, inklüzivlik və səmərəli əməkdaşlıq prinsiplərinə söykənən ədalətli beynəlxalq münasibətlər sisteminin formalaşması baxımından müstəsna önəm daşıyır. Qlobal problemlərin artdığı şəraitdə milli maraqlara hörmət və ədalət prinsiplərinə əsaslanan yeni əməkdaşlıq modelinin formalaşması üçün Qlobal Cənub ilə Qlobal Şimalın konstruktiv işbirliyi məsələsi aktual çağırış kimi qarşımızda dayanır. İstər Azərbaycan, istərsə də Çin çoxqütblü siyasi nizamın tərəfdarı kimi beynəlxalq təhlükəsizliyə ciddi təhdidlər yaradan hallara qarşı bərabərlik mövqə sərgiləyərək müstəqil, qətiyyətli və konstruktiv siyasət həyata keçirməklə global miqyasda dialoq və əməkdaşlığı təşviq edirlər. Yeni reallıqlar fonunda həmrəylik nümayiş etdirərək dünyada bərabərsizlik, təcrüdət və haqsız rəqabət kimi problemlərin əhəmiyyətli dərəcədə həllinə nail olmaqla bəşəriyyətin sağlamlıq və xoşbəxt gələcəyi üçün etibarlı zəmin formalaşdırmaqlıdır”.

YAP Sədrinin müavini vurğulayıb ki, bu zamana qədər görülən işlər və qazanılan uğurlarla yanaşı, qarşımızda önəmli hədəflər durur: “Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası hakim siyasi partiyalar kimi

dövlət başçıları arasında dostluq münasibətlərini və Azərbaycan ilə Çin arasında strateji tərəfdaşlığı əsas götürərək birgə fəaliyyəti müvəffəqiyyətli davam etdirmək və yeni uğurlara imza atmaq əmindədir. Yeri gəlmişkən, firsətdən istifadə edərək Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndə heyətlərinin Çin Xalq Respublikasına səfərləri zamanı göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə və cəri ayda da “Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Siyasi Partiyalar Forumu”na dəvətə görə Çin Kommunist Partiyasının rəhbərliyinə təşəkkürümü ifadə edirəm. Əminəm ki, bugünkü konfransımız da həm ölkələrimiz, həm də partiyalarımız arasında əməkdaşlığa dair aktual məsələlərin müzakirəsi üçün səmərəli olacaq və faydalı ideya platforması kimi məhsuldar nəticələrlə yadda qalacaqdır”.

Çıxış edən Çin Kommunist Partiyası (ÇKP) Mərkəzi Komitəsinin üzvü, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Lü Tzyançao Yeni Azərbaycan Partiyasının dəvəti ilə Azərbaycana səfər etməkdən məmnunluğunu ifadə edib. O, xalqlarımız arasında yəqinlərin bir-birinə yaxın olduğunu vurğulayaraq bildirib ki, Çin xalqı Azərbaycan xalqının mədəni irsi ilə tanışdır.

Lü Tzyançao vurğulayıb ki, Çin və Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq edirlər: “Azərbaycan və Çin xalqları arasında dostluğun qədim tarixi var. Bu tarixi dostluq bizim müasir dövrdəki münasibətlərimizə də böyük təsir göstərir. Ötən il iki dövlətin liderlərinin Çin - Azərbaycan münasibətlərinin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə çatdırılmasını elan etməsi də bunun göstəricisidir. Bu, ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafının mühüm mərhələsidir və biz qarşılıqlı etimad əsasında bir-birimizi dəstəkləyirik. Hazırda Çin dövlət quruculuğu istiqamətində fəaliyyətini genişləndirməkdədir. Eyni zamanda, biz birlik ki, Azərbaycan tərəfi də uğurlu inkişaf stratejiyası həyata keçirir. Bu inkişaf yolu milli maraqlarımıza əsaslanır və کنار müdaxilələrə qarşı yönəlib. Biz müasirləşməyə yol açaraq qarşılıqlı tərəqqini təmin etməyə çalışırıq. Azərbaycan və Çin arasında iqtisadi əlaqələr bir-birini təminləyir və davamlı nailiyyətlərə töhfə verir”.

Onun sözlərinə görə, Çin və Azər-

baycan arasında elm sahəsində əlaqələr inkişaf etməkdədir: “Hesab edirəm ki, iki ölkə arasında “yaşıl enerji” və rəqəmsal iqtisadiyyat sahələrində də əməkdaşlıq daha da genişlənəcək”.

Lü Tzyanqao qeyd edib ki, hazırda dünyada böyük dəyişikliklər baş verir: “Bu ilin əvvəllərinə etibarən beynəlxalq vəziyyət ciddi sarsıntılarla üzləşib. Dövlətlər qeyri-sabit və qeyri-müəyyən amillərlə qarşılaşırlar. Avrasiya yeni çağırışlar meydana çıxır. Çin və Azərbaycan bu geosiyasi məkanda önəmli ölkələrdir və dövlətlərarası əməkdaşlıq bu qeyri-sabit dövrdə böyük ümidlər yaradır. Xüsusilə, Asiya və Avropamı əhatə edən kommunikasiya sahəsindəki inkişafı qeyd etmək lazımdır. Bu, ölkələrimiz üçün yeni imkanlar və perspektivlər açır. Çin və Azərbaycan birlikdə Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının ruhunu gücləndirir, dövlətlər arasında qarşılıqlı hörmət və çoxşəxli əməkdaşlıq prinsiplərini dəstəkləyir. Bu mənada, biz sühlün və təhlükəsizliyin təşviqinə töhfə verməliyik”.

Lü Tzyançao qeyd edib ki, nəqliyyat marşrutlarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində də Çin və Azərbaycan fəal əməkdaşlıq edib, birgə regional və logistik kanallar inkişaf etdirilir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan bu sahədə çox aktiv rol oynayır: “Çin və Azərbaycan həm səmimi dostlar, həm də önəmli tərəfdaşlardır. Həmçinin ölkələrimiz Qlobal Cənubun mühüm iştirakçılarıdır. Hər iki dövlətin qarşısında yeni vəzifələr dayanır”.

Lü Tzyanqao XII Qlobal Bakı Forumunda müxtəlif ölkələrin nümayəndələrinin qlobal çağırışları müzakirə etdiklərini, o cümlədən Qlobal Cənub dünya nizamında rolunu vurğuladıqlarını xatırladı. Onun fikrincə, Azərbaycanın Qlobal Cənubla bağlı mühüm rolü nəzərdə tutulan layihələrin reallaşdırılmasına əlavə tökən verəcək.

O, Azərbaycanın keçən il COP29-a uğurla ev sahibliyi etdiyini, Çin Bakının iqlim sahəsində təşəbbüslərini dəstəklədiyini vurğulayıb. “Çin və Azərbaycan Qlobal Cənub dövlətləri ilə birgə söylərlə bir-birinə dəstək olaraq gələcək inkişaflarını təmin etməlidirlər. Qlobal Cənub dövlətlərinin üstünlükləri böyükdür. Bu dövlətlər tərəqqiyə böyük önəm verirlər. Eyni zamanda, onlar dünyada terrora və münaqişələrə qarşı çıxış edirlər. Biz dövlətlər arasında bərabərliyin, ədalətin tərəfdarıyıq. Bu prosesə Çin və Azərbaycan çox böyük töhfə verirlər. Çinlə Azərbaycan indiyə qədər olduğu kimi, bundan sonra da bir-birini dəstəkləyəcək”.

Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini, Milli Məclis sədrinin birinci müavini Əli Əhmədov isə çıxışı zamanı bildirdi ki, Azərbaycan-Çin əməkdaşlığı xalqlarımızın mənafelərinə uyğundur. Hər iki ölkənin böyük potensialı malik olduğu nə deyən Ə.Əhmədovun fikrinə, perspektivə ölkələrimiz arasında əlaqələr daha geniş və çoxşaxəli olacaq. YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, bu, amil dövlətlərimizə qarşılıqlı fayda verəcək: "Ölkələrin əməkdaşlığı iqtisadi, siyasi maraqlar, sivilizasiya yaxınlığı kimi amillər üzərində qurulur. Bizim əməkdaşlığımız bu parametrlərə cavab verir. Qlobal Cənub təmsilçisi olaraq xalqlarımızın mədəni yaxınlığı da ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın daha etibarlı zəmin üzərində qurulmasını təmin edir".

Əli Əhmədov deyib ki, bu gün dünya sürətlə dəyişir və son zamanlar müxtəlif regionlarda xaos elementləri də artır: “Bu da dünya ictimaiyyəti narahat edir. İkinci Dünya müharibəsindən sonra formalaşmış beynəlxalq hüquq nələrənin çökməsi və onu güc elementləri ilə əvəz etmək cəhdləri beşəriyyəti təhdidlərlə üz-üzə qoyur. Belə olan halda, beşəriyyətin gələcəyi naminə dövlətlərin və xalqların ciddi düşünməsinə ehtiyac yaranır. Bu düşüncələr fonunda yeni birliklər, platformalar meydana çıxır. Hazırda BRICS və Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi platformalar təkcə iqtisadi maraqlardan ibarət olmayan birliklərə çevrilmək şanslarına malikdir. Beşəriyyətin fəlakətdən xilas olmasına, beynəlxalq münasibətlər sisteminin bu günün dəyərləri zəminində yenidən qurulmasına ehtiyac var. Azərbaycanla Çin arasında tərəfdaşlıq, dostluq bütövlükdə dünyanın qarşısına dayanan çağırışlara ən düzgün cavabın tapılması üçün əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Çünki bu əməkdaşlıq, dialoq iqtisadi maraqlarla yanaşı, qarşılıqlı hörmətə, sülhə, sabitlikə də əsaslanır.”

mət, bir-birinin daxili işlərinə qarış-
mamaq, beynəlxalq hüquqa istinad et-
mək kimi prinsiplər üzərində qurulub.
Ölkələrimizin əməkdaşlığı gələcəkdə
bəşəriyyətin üzləşdiyi təhlükələrin
aradan qaldırılması üçün daha səmərə-
li yolların tapılmasına tökan verə bi-
lər”

Ə.Əhmədovun fikrincə, Çin dünyanın indiki realılıqlarına və gələcək inkişaf perspektivlərinə ciddi şəkildə təsir etmək imkanlarına malikdir. “Güman edirəm ki, Çin gələcəkdə bu imkanları daxilində dünyanın daha ədalətli prinsiplər əsasında idarə olunmasını qarşısına məqsəd qoyan birliklərin meydana çıxması üçün öz töhfələrini artırıraq” - deyən YAP Sədri-nin müavini Azyərbaycanın da regionumuzda bütün proseslərin sülh və əməkdaşlıq prinsipləri əsasında qarlaşmasına öz töhfəsini verdiyini diqqətə çatdırıb.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan ərazi bütövlüyü və suverenliyini təmin etməklə yanaşı, regionda sülh gündəliyini də təqdim edir: “Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin ana xəttini sülh gündəliyi təşkil edir. Hesab edirik ki, bu fakt təkcə Cənubi Qafqazda deyil, daha böyük coğrafiyada sülh gündəliyinin təşviq olunması üçün Azərbaycanın çox ciddi şəkildə fəaliyyət göstərmişdən xəbər verir”.

Ə.Əhmədov qeyd edib ki, xalqları
və dövlətləri bir-birini yaxınlaşdırən
əsas amillərdən biri də kommunikasi-
yalarlardır: “Tarixən Şərqlə Qərbi bir-
ləşdirən Böyük İpək Yolunun sühlün
bərqərar olmasında bu mühüm rol
olub. Bu gün də dünyada sühlü bərqə-
rar etmək üçün dövlətlər arasında
əməkdaşlığın güclənməsində kommu-
nikasiyalar önündəki vacib rol
kəş anlaşıyır. Bu mənada, Çin lideri tə-
rəfindən irəli sürülmüş “Bir kəmər,
bir yol” layihəsi dünya ictimaiyyəti-
nin sühl ehtiyacının ödənilməsinə töh-
fə verə bilər. Azərbaycan bu layihəni
ilk dəstəkləyən ölkələrdəndir”.

Ə.Əhmədov deyir ki, Qlobal Cənub dünyanın gələcəyinin müəyyən edilməsində əhəmiyyətli rol oynamaq imkanlarına malik faktor kimi özünü təsdiqləyib. “Vaxtilə sivilizasiya, bəşəriyyətin güc mənbəyi bu coğrafiyada yaranıb. Bu gün də Qlobal Cənub öz potensialını bəşəriyyətin firavan

gələcəyi üçün səfərbər etmək imkanlarına sahibdir. Bunun reallaşmasında Çin və onunla əməkdaşlığa böyük önəm verən Azərbaycan mühim rol oynaya bilər. Bu mənada, Azərbaycan-Çin strateji tərəfdaşlığı xalqlarımızın maraqlarına xidmət etməkə yanaşı, bəşəriyyətin daha xoşbəxt gələcəyinin qurulmasına töhfə verə bilər", - deyə YAP Sədrinin müavini vurğulayıb.

Çıxış edən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti (AMEA) İsa Həbibbəyli bildirib ki, Azərbaycan-Çin əməkdaşlığının əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub: “Ümummilli Lider ölkəmizdə siyasi hakimiyyətdə qayıdışından təxminən bir il sonra - 1994-cü ildə Çin Xalq Respublikasına rəsmi səfər etmişdir. Heydər Əliyev bu səfəri ilə həm də inkişafın Çin modelinin əhəmiyyətinə böyük dəyər verdiyini nümayiş etdirmişdir”.

İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, Ümummilli Liderin 1994-cü ildə Çin Xalq Respublikasına səfəri zamanı Pekin İctimai Elmlər Akademiyasında böyük tarixi əhəmiyyətli malik çıxışı, əslində, yenidən müstəqillik qazanan Azərbaycan dövlətinin dünyaya tanıdılması demək idi: “Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasının Sədri ilə keçirdiyi görüşlər və iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamənin qəbulu dövlətlərarası əməkdaşlığı yeni inkişaf mərhələsinə çatdırmışdır. Hazırda iki ölkə arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən elm və təhsil sektorlarında mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Ölkəmizin yüksək reytingə malik təhsil ocaqlarında Çin dili üzrə yüksək ixtisaslı mütəxəssislər hazırlanır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının bir sıra institutlarında Azərbaycan-Çin əlaqələrinə həsr olunmuş genişmiqyaslı tədqiqatlar aparılır. Bu istiqamətdə Azərbaycan alimləri Çindəki analoji qurumlarının nümayəndələri ilə birgə ortaq layihələr həyata keçirilir”.

O vurğulayıb ki, bu faktorlar humanitar sahədə də Azərbaycan-Çin əməkdaşlığının yüksələn xətlə inkişaf etdiyini əyani şəkildə göstərir: “2017-ci ildən etibarən Azərbaycan Milli El-

“Azərbaycan - Çin strateji tərəfdaşlığı: Qlobal Cənubda konsolidasiya və əməkdaşlığın təşviqi”

əvvəli 4-cü səhifədə

mlər Akademiyasında Çin Tədqiqatları Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Çin Xalq Respublikasının Azərbaycanadakı səfirliyi və Konfutsi mərkəzinin dəstəyi ilə bu Mərkəzdə Çin dili uğurla tədris olunur. Artıq müxtəlif elmi müəssisələrdə çalışan əməkdaşların bir qismi həmin mərkəzdə dil öyrənmələri ilə bağlı sertifikat alıblar. Müxtəlif beynəlxalq seminarların aparılması, universitetlər arasında keçirilən görüşlər Azərbaycan elminin Qlobal Cənuba verdiyi töhfələrəndir. Şübhəsiz ki, bu istiqamətdə işlər perspektivdə də uğurla davam etdiriləcək”.

İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, 2024-cü ilin iyun ayında Çində keçirilən “Xəzərdən Çin səddinədək” beynəlxalq konfrans bir-başa Qlobal Cənubun prioritetlərini əks etdirən mühüm konfrans idi: “Mənim konfransda Çin və Azərbaycanla yanaşı, digər regionlardan olan mütəxəssislərin iştirakı ilə birgə bəyannamənin qəbul edilməsi elm sahəsində yeni üfəqlərin açılmasından xəbər verir. Ötən ilin sentyabr ayında Pekin Xarici Dillər Universitetinin təşkilatçılığı və ev sahibliyi ilə Birinci Çin azərbaycanşınaslıq beynəlxalq elmi konfransının keçirilməsi də bu əlaqələrin möhkəmlənməsinə xidmət edir. Azərbaycan universitetləri Çində Azərbaycan dili üzrə mütəxəssislərin yetişməsi üçün çalışırlar, alimlərimiz orada məruzələrlə çıxışlar edirlər. Bütün bunlar göstərir ki, geosiyasət, diplomatiya, iqtisadiyyat, mədəniyyət və digər sahələrdə olduğu

kimi, elm və təhsil sahəsində də Azərbaycan Qlobal Cənubun inkişafında əhəmiyyəti rol oynayan aktorlardan biridir”.

Çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektoru Urxan Ələkbərov vurğulayıb ki, Azərbaycan və Çin arasında çoxşaxəli əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi olduqca vacibdir. O qeyd edib ki, müasir dövrdə ekoloji və sosial-humanitar məsələlər qlobal xarakterli problemlər kimi diqqət mərkəzindədir: “Dünya birliyi inkişafın davamlı və dayanıqlı olması yolu ilə bu problemlərin həll edilməsini ön plana çıxarıb. Hazırda bu prosesin reallaşması istiqamətində müəyyən nailiyyətlər əldə olunub. Lakin qlobal miqyasda 2030-cu ilə qədər nəzərdə tutulmuş bəzi məqsədlərin həyata keçirilməsi bir qədər ləngiyir. Bu faktorlar onu göstərir ki, inkişafın idarə edilməsində yeni yanaşmalar lazımdır. Yeni yanaşmalar dedikdə, dünya öz inkişafında ekoloji sivilizasiya mərhələsinə keçid etməlidir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu termin və ümumiyyətə, sözügedən konsepsiya 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanda yaranmış və Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən BMT-nin “İnsan İnkişafı Hesabatı”nda təqdim olunmuşdur. Çin məhz bu sahədə qlobal lider mövqeyini qoruyub saxlayır. 2007-ci ildə Çin Kommunist Partiyasının XVII Qurultayında ekoloji sivilizasiya konsepsiyası ümummilli kontekstdə qeyd edilib. Bu partiyanın 2012-ci ildə keçirilən XVIII Qurultayında

isə ekoloji sivilizasiya Çinin Konstitusiyasına daxil edilib. Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin Çin Kommunist Partiyasının 2017-ci ildə keçirilən XIX Qurultayında bu konsepsiyanın nə qədər əhəmiyyətli olduğunu və onun hansı mexanizmlərlə həyata keçirilməsi barədə ətraflı çıxış edib”.

Rektor vurğulayıb ki, 2024-cü ilin noyabr ayında Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində COP29 tədbiri çox uğurla həyata keçirilib: “Bildiyiniz kimi, bəzi dairələr iddia edirdilər ki, bu mötəbər konfransın ölkəmizdə keçirilməsi mümkün deyil. Hələ bu söhbətlər gedən ərsəfdə - 2023-cü ildə və daha sonra 2024-cü ildə Dünya İqtisadi Forumu yeni bir hesabat dərc etmişdir. Dünya ölkələrinin enerji keçidinə həsr olunmuş bu hesabatda Azərbaycan 120 ölkə arasında 32-ci yeri tutmuşdur. Bu uğurlu nəticə onu göstərir ki, Azərbaycan sözügedən sahəni ən effektiv idarə edən ölkələr sırasındadır. Bütün bunlar dövlətimizin qlobal səviyyədə böyük nailiyyətlər əldə etdiyini bir daha nümayiş etdirir. Azərbaycan Ermənistanın işğalından azad etdiyi ərazilərdə - Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə ekoloji sivilizasiya konsepsiyasına əsaslanan möhtəşəm işlər həyata keçirir. Yeni yaşayış mərkəzləri, sosial-iqtisadi infrastruktur-lar həmin bölgələrdə bu tələbatlara tam uyğun olaraq yaradılır”.

Milli Məclisin deputatı Fəriz İsmayilzadə çıxışında bildirib ki, Azərbaycan-Çin münasibətləri uğurla inkişaf edir. O Çin-Azərbaycan münasibətlərinin siyasi sahədə möhkəm təməl üzərində qurulduğunu diqqətə çatdırıb: “İki ölkə arasında münasibətlər regional və beynəlxalq müstəvidə, o cümlədən Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı, BRICS kimi platformalar çərçivəsində də inkişaf edir: “Azərbaycanla Çin terrorizm və ekstremizmə qarşı mübarizədə eyni mövqə nümayiş etdirirlər”.

Onun sözlərinə görə, Çin və Azərbaycan arasında iqtisadi münasibətlərə ticari əlaqələr, infrastruktur layihələri, qarşılıqlı investisiyalar, eyni zamanda, iqtisadiyyatın qeyri-neft sahəsinə sərmayələr, tranzit dəhlizləri, energetika sahəsi, “yaşıl enerji” və s. aiddir: “Son illər ərzində Çin Qırğızıstanla Özbəkistanı, Xəzər regionunu birləşdirən yeni dəmiryolu layihəsinə başlayıb. Bu, əmtəə dövriyyəsini artıracaq və “Bir kəmə, bir yol” layihəsinə yerinə yetirməyə imkan verəcək”.

Millət vəkili bildirib ki, Azərbaycan üçün işğaldan azad edilmiş ərazilərə Çin investisiyalarının cəlb edilməsi önəmlidir: “Azərbaycanın yeddi azad iqtisadi zonası var ki, Çin şirkətləri investisiya qoyuluşu edə bilərlər. Azərbaycanda aktiv olaraq bir neçə Çin şirkəti fəaliyyət göstərir. Atılan addımlar iki ölkə arasında əməkdaşlığın dərinləşməsinə imkan verəcək”.

O, son illər ərzində ölkələrimiz arasında mübadilə layihələrinin artdığını, birgə konfransların təşkil olunduğunu, Çinin ali təhsil ocaqları ilə birgə ikili diplom proqramlarının həyata keçirildiyini vurğulayıb. “Zənnimcə, iqtisadi, siyasi sahələrdə olduğu kimi, bu sahədə də geniş perspektivlər var”.

Çıxışlardan sonra tədbir iştirakçılarının sualları cavablandırılıb.

Konfransa yekun vuran YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov bir daha Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin üzvü, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Lü Tzyançaoya ölkəmizə səfərinə görə təşəkkürünü bildirərək bu səfərin istər partiyalarımız, istərsə də ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafına mühüm töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Konfrans Yeni Azərbaycan Partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə başa çatıb.

Uğura və ölümə tələsən alim...

Azərbaycanın bir sıra görkəmli şəxsiyyətlərinin həyat və fəaliyyətləri tarixi torpağımız olan İrəvanla bağlıdır. Zamanında şəhərə özünəməxsus azərbaycanlı mühiti hakim idi və bu mühitdə sonralar ictimai-fəlsəfi fikir tariximizin önəmli simalarına çevrilən çoxlu sayda ziyalılar formalaşıb. Onlardan biri də filosof alim Heydər Hüseynov olub.

Heydər Hüseynov tarixin bu günündə - 3 aprel 1908-ci ildə İrəvanın Təpəbaşı məhəlləsində tacir Hacı Nəcəf Kərbəlayi Hüseyn oğlunun və Məşədi Gülsümün ailəsində dünyaya göz açıb. Ailədəki altı uşağın sonbeşiği olub. Heydər anadan olandan az sonra atası vəfat edib. Böyük qardaşı Yusif 1918-ci ildə erməni quldur dəstələri tərəfindən öldürüldükdən sonra ailələri əvvəl Batuma, sonra Stavropola, 1920-ci ildə isə Bakıya köçüb. Heydər Hüseynov böyük qardaşı və anasının himayəsi altında böyüb. O yalnız on iki yaşında Bakıdakı 18 saylı məktəbin şagirdləri sırasına qatılıb. Heydər Hüseynov 1927-1931-ci illərdə indiki Pedaqoji Universitetin həm şərqşünaslıq, həm də pedaqoji fakültələrinin tələbəsi olub, ərəb və fars dillərinə mükəmməl yiyələnib.

Fitri istedad sahibi

Mühit və fərdi keyfiyyətlər şəxsiyyətin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Heydər Hüseynovun, necə deyirlər, bəxti onda gətirib ki, o həm orta məktəbdə, həm də sonralar ali təhsil aldığı Pedaqoji Universitetdə sözlün əsl mənasında seçilən ziyalı mühiti ilə əhatə olunub. H.Hüseynovun böyük qızı Sara xanımın xatirələrində yazdığına görə 18 nömrəli məktəbdə atası ilə yanaşı, Süleyman Rüstəm, Mikayıl Müşfiq, Əfrasiyab və Şəmsi Badəlbaylilər, Əbül-fəz Qarayev, Məmmədəğa Şirəliyev, Hüseyn Bakıxanov kimi sonralar Azərbaycan ədəbiyyatının və mədəniyyətinin parlaq simalarına çevrilən gənclər oxuyublar. Onlar Feyzulla Qasımzadə, Hənəfi Zeynalli, Atabəba Musaxanlı kimi dövrün ziyalılarından dərs alıblar. Ali təhsil aldığı Pedaqoji Universitetdə isə Heydər Hüseynova Azərbaycan dilindən Bəkir Çobanzadənin, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin, fəlsəfədən Mikayıl Hüseynovun, Cahangir Nağıyevin və digərlərinin mühazirələrinə qulaq asmaq xoşbəxtliyi nəşib olub.

Bələ zəngin mühit və əlbəttə ki, fitri istedadı, tükənməz enerjisi, zəhmətsevərliyi onu hələ gənc yaşlarında zirvələrə yüksəltdi. Heydər Hüseynov 1939-cu ildə 31 yaşında “M. F. Axundovun fəlsəfi görüşləri” əsərini Tbilisi Universitetində müdafiə edərək, fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alıb. Sonradan H. Hüseynovun Azərbaycanda fəlsəfə elminin inkişafında böyük xidmətləri olub. O, bir müddət ayrı-ayrı ali məktəblərdə fəlsəfə elmini tədris edib və getdikcə fəlsəfə sahəsində elmi axtarışlarını genişləndirib. 1944-cü ildə fəlsəfə elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə alıb. O vaxt H. Hüseynovun 36 yaşı var idi. Heydər Hüseynov bir-birinin ardınca “Dialektik materializm”, “Dialektika və metafizika”, “Rusca-azərbaycanca lüğət” kitablarını nəşr etdirib.

1940-cı ildə H.Hüseynov keçmiş ittifaqın “Şərəf nişanı” ordeninə layiq görüldü. Həmin vaxt o, SSRİ EA Azərbaycan filialının sədr müavini, 1944-cü ildən isə sədri vəzifələrini daşıyıb. Bu illərdə məhsuldar alimin “Axundovun fəlsəfi baxışları” (1942), “Vətənpərvər şair Səməd Vurğun” (1942), “Azərbaycan ziyalıları Vətən müharibəsi günlərində” (1944), “Ədəbi qeydlər” (1945) və digər kitabları işıq üzü gördü. O həm də “Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı” tarixinin (1-2-ci cild; 1943-1944) redaktorlarından biri olub.

Bu dövr H.Hüseynov yaradıcılığının ən yüksək zirvəsi onun M.Mirbabayevlə və Ə.Orucovla birlikdə tərə-

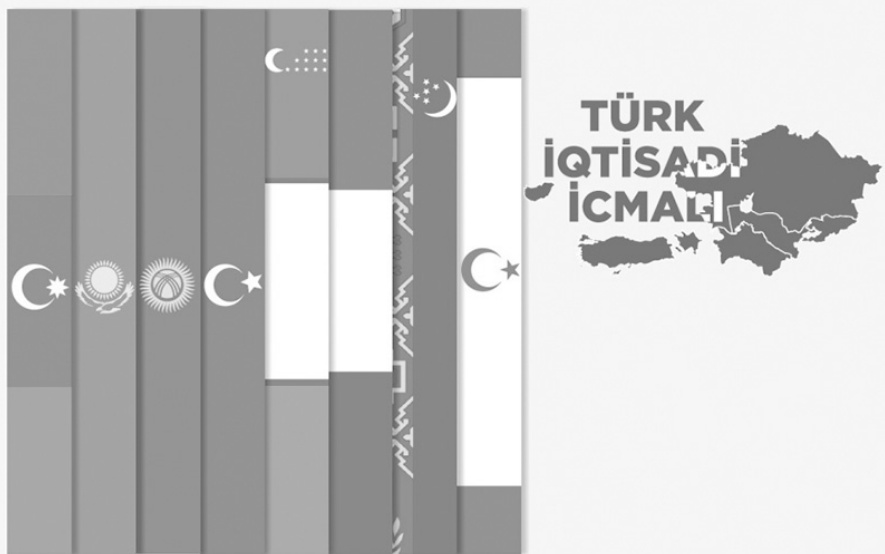
tib etdiyi “Rusca-azərbaycanca tam lüğət” (1940-1946) kitabının işıq üzü görməsi olub. Hələ lüğətin 4-cü cildi çapdan çıxmamış 1943-cü ildə akademik İ.Meşşaninov onu “rus milli lüğətləri içərisində ən böyüyü” adlandırıb və Azərbaycan alimlərinin əməyini yüksək qiymətləndirib. Bu əsərə görə Heydər Hüseynov “Stalin” mükafatı (sonralar SSRİ Dövlət mükafatı) laureatı adına layiq görüldü. H.Hüseynov 1946-cı ildə “Nizaminin ictimai görüşləri”, 1950-ci ildə “Görkəmli Azərbaycan alimi A.A.Bakıxanov”, “Azərbaycanda XIX əsr ictimai və fəlsəfi fikir tarixindən” kitablarını nəşr etdirib və 1950-ci ilin mart ayında növbəti dəfə “Stalin” mükafatını alıb.

Bir sinfin iki əqidə şəhidi - Mikayıl Müşfiq və Heydər Hüseynov

H.Hüseynovun böyük qızı Sara xanımın yazdığına görə, 18 nömrəli məktəbdə atası Mikayıl Müşfiqlə bir sinifdə oxuyub. Bu, təsadüfdür mü? Dəmək, çətinidir. Bəli olan isə odur ki, onların hər ikisinin milli ruh, vətənpərvərlik hissi hakim kəsilmişdi. O dövrün siyasi rejimi belə istedadlı gəncləri sevmir və bağışlamırdı. Mikayıl Müşfiq repressiya qurbanı oldu, həyatdan vaxtsız köçdü. Heydər Hüseynov da milli ruhlu ziyalı idi, onun yazdığı hər sətirdə müxtəlif fəlsəfi düşüncələrin əksini tapması ilə yanaşı, həm də bir milli kimlik obrazı yaradılırdı. Heydər Hüseynovu əqidə şəhidi adlandıran Heydər Əliyev onun fəlsəfi yaradıcılığını belə dəyərləndirib: “Müasir dövrdə ilk peşəkar filosofumuz olan Heydər Hüseynov Azərbaycan xalqının ictimai-siyasi fikrinin əsas inkişaf mərhələlərini müəyyən etmiş, mədəni və ədəbi irsimizin fəlsəfi qaynaqlarını araşdırmışdır”.

Bəli, Heydər Hüseynovun elmi fəaliyyətinin mükafatlandırılmasına baxmayaraq, ona qarşı respublika rəhbərliyində dözümsüzlük başlayıb. Qaynaqlarda verilən məlumatlara görə, Heydər Hüseynovun “Stalin” mükafatına layiq görülməsi respublikanın o vaxtkı rəhbərliyinin xoşuna gəlməyib. Ona qarşı qısqancılıq başlayıb, təqiblər, şikayətlər ara verməyib. Alim əsasız, obyektivlikdən uzaq tənqidlərə məruz qalıb. 1950-ci ilin mayında Azərbaycan KP MK-nın büro iclasında onun “Azərbaycanda XIX əsr ictimai və fəlsəfi fikir tarixindən” kitabı ciddi şəkildə tənqid edilib. Onun 19-cu əsr Qafqaz fəlsəfi fikrinin tədqiqi müridizmin təbliği və sufizmin təqdir edilməsi anlamında dəyərləndirilib. Alim layiq görüldüyü Dövlət mükafatından məhrum edilib. Təqib və təhqirlərə dözməyən akademik H.Hüseynov 1950-ci il avqustun 15-də intihar edib. Məşum hadisə Şüvəlanda baş verib. Heydər Hüseynov həyatda həmişə tələsib. Uğurlara tez çatıb, elə ölməyə də. Həyatla vidalaşanda onun cəmi 42 yaşı olub...

Mübariz FEYİZLİ

Türk dövlətlərinin iqtisadi gücü artır

TDT-nin istehsal etdiyi ÜDM 2,11 trilyon dollara çatıb

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Katibliyi ilə birgə 8 ildə təqdim etdiyi “Türk iqtisadi icmalı”nın 2024-cü ilin yekunlarına dair buraxılışı nəşr edilib. Türk Dünyası Araşdırmalar Mərkəzinin hazırladığı icmalda bildirilir ki, ötən il TDT-yə üzv ölkələrin iqtisadi inkişaf dinamikası əhəmiyyətli dərəcədə artıb, türk dövlətlərinin ümumi daxili məhsulu (ÜDM) 2,11 trilyon dollara çataraq global iqtisadiyyatda 1,8 faizlik paya malik olub. Təşkilat ölkələrinin əhalisi isə 178,8 milyon nəfər olmaqla global əhalinin 2,8 faizini təşkil etməkdədir. Bu, türk dövlətlərinin həm iqtisadi, həm də demografik baxımdan mühüm yer tutduğuna dəlilətdir.

Dünya inkişaf göstəricisindən daha böyük iqtisadi artım

Ötən il türk dövlətlərinin cəmi iqtisadi artımı 5,2 faiz təşkil etməklə ümumdünya iqtisadi inkişaf göstəricisini (3,2 faiz) 2 dəfəyə yaxın üstələyib. Bu, türk coğrafiyasında sürətli inkişafı nümayiş etdirir. Türk dövlətlərinin sənaye və kənd təsərrüfatı sektorunda davamlı inkişaf daha çox nəzərə çarpmaqla, digər region dövlətlərini qat-qat üstələyir. Eyni zamanda, 2024-cü ildə TDT ölkələri

arasında qarşılıqlı ticarətin böyüməsi onların həm öz aralarında əmtəə dövriyyələrinin artmasını təmin edib, həm də global ticarətdə paylarını artırıb. Ötən il türk dövlətlərinin ümumi ticarət dövriyyəsi 1,17 trilyon dollar təşkil edib ki, bu da 33 trilyon dollar həcmində olan global ticarətin 3,5 faizinə bərabərdir. Hədəf isə beynəlxalq ticarətdə türk ölkələrinin payını 7-8 faizə çatdırmaqdır.

Türk dövlətlərinin öz aralarındakı qarşılıqlı ticarət dövriyyəsinin həcmi də əhəmiyyətli dərəcədə artaraq 60 milyard dollara yaxınlaşıb. TDT 2025-ci ildə öz aralarındakı ticarət dövriyyəsinə ikiqat artırmağı, habelə iqtisadiyyatda yaranan əlavə dəyərləri 2 trilyon dollara çatdırmağı qarşıya məqsəd qoyub ki, bu məqsədlə müxtəlif iqtisadi-ticarəti stimulların, təşviqedicilərin tətbiqi nəzərdə tutulur.

Rəqəmsal ticarət dəhlizinin yaradılması

Hədəflərdən biri də Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunda (Orta Dəhliz) nəqliyyat və logistika dağlantıları inteqrasiya etmək, dəhlizin daşıyıcılıq gücünü və rentabelliyyətini möhkəmləndirməkdir. Bu məqsədlə Orta Dəhliz boyunca infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, azad gömrük və ticarət rejimlərinin təmin edilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər görülməkdədir. Bu sahədə ən mühüm sazişlərdən biri sadələşdirilmiş gömrük dəhlizinin yaradılması ilə bağlı sazişdir. Sənəd qarşılıqlı ticarət əməliyyatları za-

manı gömrük prosedurlarının asanlaşdırılması daşıma-logistika rejiminin yumşaldılmasını, eləcə də ticarətin elektronlaşdırılmasını, rəqəmsal məlumat mübadiləsini nəzərdə tutur. Həmçinin, beynəlxalq kombinə edilmiş yük daşımalarını təşviq edən sazişlərin imzalanması, rəqəmsallaşma sahəsində təşəbbüslərin (E-Permit, E-CMR və E-TIR) gerçəkləşdirilməsi, habelə logistikanı optimallaşdırmağa və ticarətin səmərəliliyini artırmağa kömək edən sayələr regional iqtisadi inteqrasiyanı dərinləşdirməyə xidmət edir.

Maliyyə-bank sahəsində vahid platforma

Türk dövlətlərində bank sektoru da əhəmiyyətli artım nümayiş etdirib. Hesabat dövründə Qırğızıstanın bank sektorunun cəmi aktivlərində 3,8 faiz, Qazaxıstanda və Azərbaycanada 20 faiz, Özbəkistanda 18 faiz, Türkiyədə 16 faiz artım olub. Bu göstəricilər iqtisadi inkişafı və investisiyaları dəstəkləyən maliyyə xidmətlərinin güclənməsinə əsaslanır. Eləcə də, türk ölkələrinin maliyyə-fiskal göstəriciləri də yaxşılaşıb. Türkiyə dövlət büdcəsi gəlirlərində 66,5 faiz, dövlət büdcəsi xərclərində isə 63,6 faiz olmaqla ən yüksək artımı qeydə alıb. Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan həm gəlirlər, həm də xərclər sahəsində sabit ar-

tım göstərərək effektiv maliyyə idarəetməsi nümayiş etdirib. Qırğızıstan daha yüksək fiskal kəsirə malik olsa da, dövlət büdcəsi gəlirlərində əhəmiyyətli artım əldə edib.

TDT-nin hədəflərindən biri bank və maliyyə sahəsində əməkdaşlığı daha da gücləndirməkdir. Ötən il “Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlərin Mərkəzi (Milli) Banklar Şurasının yaradılması haqqında” imzalanmış memorandum mərkəzi banklar arasında səmərəli əməkdaşlığın gücləndirilməsi, pul-kredit siyasətinin tənzimlənməsi, maliyyə sabitliyinin təmin olunması və digər sahələrdə həyata keçirilən siyasətlərin vahid platformada əlaqəndirilməsində mühüm rol oynayacaq.

Türk İnvestisiya Fondu

TDT-nin maliyyə-bank strategiyasının əsas şəxslərindən biri də üzv ölkələr arasında qarşılıqlı maliyyə və investisiyaların hərəkətini stimullaşdırmaq, birgə sərmayə yatırımlarını təşviq etməkdir. Bu baxımdan həmin iqtisadi baxışı özündə əks etdirən və vahid maliyyə platformasına çevrilən Türk İnvestisiya Fondu ötən il noyabrın 1-dən fəaliyyətə başlayıb. 500 milyon dollar portfelə olan fondun məqsədi regiondaxili ticarəti genişləndirmək və iqtisadi fəaliyyətləri dəstəkləmək vasitəsilə TDT dövlətlərinin iqtisadi inkişafına töhfə verməkdir. Bu məqsədlərə

çatmaq üçün fondun maliyyə portfelinin növbəti mərhələdə daha da artırılaraq 1 milyard dollar təşdiq edilməsi nəzərdə tutulur.

Bundan başqa, fondun investisiya fəaliyyəti beynəlxalq və milli maliyyə və inkişaf institutları, eləcə də ticarət palataları və özəl müəssisələr ilə əməkdaşlığı təmin etmək, nəqliyyat və logistika zəncirlərinin, saxlama və istehsal imkanlarının genişləndirilməsini dəstəkləmək, mikro, kiçik və orta müəssisələrin layihələrini maliyyələşdirmək, rəqəmsal iqtisadiyyatı təşviq etmək və digər prioritetlərə fokuslanıb.

“Made in Turan” - birgə ticarətin nişanı

Türk dövlətləri faktiki olaraq “Made in Turan” brendini yaratmağa da nail olub. “Made in Turan” layihəsi türk dünyasının iqtisadi, mədəni və texnoloji potensialını dünyaya daha geniş rəqəmsal tanıtmaq məqsədi ilə yaradılıb. Milli brend konsepsiyasının başlıca hədəf və məqsədi türk dünyasının iqtisadi birliyini daha da möhkəmləndirmək və milli şirkətlərin “Made in Turan” adı altında dünyaya çıxışına motivasiya verməkdir. Konsepsiyaya uyğun olaraq, türk dövlətlərinin sahibkarlar üçün biznes təlimlərinin təşkili, investorlarla startaplar arasında əlaqələrin koordinasiya, beynəlxalq tədbirlərdə birgə ixrac brendi altında iştirak etmək və tərəfdaş

ölkələrlə əməkdaşlığın yeni yollarını müəyyən etmək, ixrac üzrə biznes modellərinin yaradılmasına dəstək göstərmək və digər prioritetlər müəyyən olub. Türk dövlətləri birgə ticarət nişanı təsis etməklə iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsi, qarşılıqlı investisiyaların cəlbə, müasir birgə istehsal və emal alyansının qurulması və ixrac coğrafiyalarının genişlənməsi sahəsində böyük imkanlar əldə etməyi düşünür.

Qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşması sayəsində TDT-nin global ticari coğrafiyalarda üstün mövqeyi möhkəmlənə, ticarət həcmi və global ÜDM-də payı arta bilər.

ELBRUS CƏFƏRLİ

“ING Group” un proqnozları ümidvericidir

ÜDM artacaq, inflyasiya sabit qalacaq

Dünyanın nüfuzlu iqtisadi institutlarından olan Niderlandın “ING Group” Azərbaycanı iqtisadi artım və inflyasiya ilə bağlı yeni proqnozlarını açıqlayıb. Qurumun ehtimallarına əsasən, 2025-ci ilin yekununda ölkəmizdə ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artımı 3 faiz, növbəti illərdə 2-3 faiz diapazonunda qala-

caq. Təhlillərə görə, istehlak yönüli sektorlarda dinamika müsbət qalacaq, əhalinin real gəlir və məşğulluğunun artımı bu prosesin davam etməsinə səbəb olacaq. Həmçinin bank-kredit sektorunda canlanma, xüsusən də parakəndə kreditlərin sürətli genişlənməsi ÜDM-in böyüməsində təsiredici rol oynayacaq.

“ING Group” analitiklərinin qənaətinə görə, Azərbaycanda ÜDM-in təxminən 50 faizini neft sektoru təşkil etsə də, son illərdə qeyri-neft sektoru iqtisadi artımın əsas hərəkətverici qüvvəsinə çevrilib. Bu amil ölkə iqtisadiyyatı üçün riskləri aradan qaldırır. Ekspertlər hesab edirlər ki, Azərbaycan iqtisadiyya-

tında nəzərə çarpan yeni dinamika əsas etibarilə iqtisadiyyatın şəxələndirilməsi və müasir sənayeləşməyə əsaslanır. Son illərdə dövlətin maliyyəsi ilə yanaşı, özəl sektorun və xarici sərmayədarların dayanıqlı maliyyə qoşulmaları hesabına ümumi iqtisadi artım böyüməkdədir. Ölkəmizdə sənaye istehsalı

göstəriciləri neft sektorundakı azalmaya baxmayaraq, qeyri-neft mənbələri hesabına güclü noticələr göstərməyə davam etməkdədir. Bu tendensiya qeyri-neft sənayesinə əlavə müsbət təkanlar verməklə, həmin mənbələrdən fiskal yığımlarla bağlı nikbin gözləntiləri əks etdirir.

Digər təşkilatların nikbin proqnozları

Beynəlxalq Valyuta Fondunun “World Economic Outlook” hesabatında Azərbaycanda 2025-ci ildə iqtisadi artımın 4 faiz təşkil edəcəyi ehtimal olunur. Fondun, həmçinin ötən il dərc etdiyi “Regional iqtisadiyyatın inkişaf perspektivləri” adlı yeni hesabatında 2025-2028-ci illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatının orta illik artım tempinin 3,5-4 faiz olacağı fərz edilir.

Dünya Bankının (DB) global iqtisadiyyatla bağlı yenilənmiş proqnoz-xülasəsində vurğulan ki, böyük həcmdə dövlət investisiyaları sayəsində hazırda əlavə dəyərən həcmi davamlı şəkildə

in 3,9 faizi ötməsində əsaslı rol oynayacağı vurğulanır.

Azərbaycan hökumətinin makroiqtisadi proqnozları da yuxarıda adları çəkilən təşkilatların əksəriyyətinin gözləntilərinə uyğundur. Belə ki, İqtisadiyyat Nazirliyinin 2025-ci il üzrə artım proqnozu 3,5 faiz, Mərkəzi Bankın ehtimalları isə 3,3 faiz nisbətində müəyyən olub. Hökumətin açıqladığı Ortamüddətli Xərclər Çərçivəsi sənədinə əsasən, 2025-ci ilin sonuna ÜDM-in həcmi 129,2 milyard manat, o cümlədən qeyri-neft ÜDM-nin həcmi 92,2 milyard manat təşkil edəcək. Milli məhsulda neft

böyüyür. Bu faktorun 2025-ci ildə ÜDM-in

sektorunun payı 28,6 faiz, qeyri-neft-qaz ÜDM-nin payı isə 71,4 faiz ehtimal edilir. 2026-cı ildə ÜDM-in həcmi 133,8 milyard manata, qeyri-neft ÜDM-nin həcmi isə 100 milyard manata çatacaq.

Anti-inflyasiya tədbirləri aktuallığını qoruyur

rında isə ölkəmizdə illik inflyasiyanın 2025-ci ildə 4,6 faiz, 2026-cı ildə 4 faiz səviyyəsində olacağı fərz edilir. Azərbaycan Mərkəzi Bankının (MB) yenilənmiş proqnozlarına əsasən, cari ildə qiymət indeksi 4-5 faiz civarında olacaq. Həmçinin İqtisadiyyat Nazirliyinin ssenarisinə əsasən, istehlak qiymətləri 2025-ci ildə 4,9 faiz, 2026-cı ildə 4,4 faiz, 2027-ci ildə 4,2 faiz çərçivəsində müəyyən olub.

Bütün bu amilləri ümumi təsnifləşdirdikdə, 2025-ci ildə daxili və xarici bazarlarda baş verəcək dəyişikliklərdən asılı olaraq istehlak qiymətləri dəhlizinin formalaşacağı istisna deyil. Bu baxımdan inflyasiyanın azalacağına arxayın olub prosesi nəzarətsiz buraxmaq qeyri-mümkündür. Mərkəzi Bank öz mandatına uyğun

olaraq zəruri nəzarət alətlərini davam etdirəcək. Nazirlər Kabinetinin 15

iyul 2023-cü il tarixli sərəncamı 2025-ci ildə də əsas yol xəritəsi kimi diqqətdə saxlanılacaq. Həmin sərəncam əsasən, ölkədə inflyasiyanın iqtisadi artım üçün məqbul səviyyədə saxlanılması və bu sahədə qurumlararası koordinasiyanın gücləndirilməsi tədbirləri cari il üçün də aktualdır. Ona görə də hökumət bu riskləri də nəzərə alaraq xərclərdə maksimum ehtiyatlı davranaraq izafi xərclər və pul kütləsi yaranmasının qarşısını almağa çalışacaq. Xüsusilə də monetar və fiskal siyasətin sıx əlaqələndirilməsi istiqamətində görülmüş səmərəverici tədbirlər yenə də əsas çağırış kimi iqtisadi blokun masasında qalacaq. Həmçinin, Mərkəzi Bankın mövcud pul siyasəti də inflyasiyanın hədəf diapazonu daxilində saxlanılmasına və inflyasiya gözləntilərinin sabitləşməsinə yönəlib.

E.CƏFƏRLİ

Inflyasiya gözləntiləri riskli deyil

“ING Group” analitik tədqiqat şirkətinin Azərbaycanda orta illik inflyasiya ilə bağlı proqnozu da müsbətdir. Belə ki, yenilənmiş proqnozlara əsasən, ölkəmizdə istehlak qiymətlərinin 2025-ci ildə orta hesabla 4,4 faiz, 2026-cı ildə isə 5,8 olacağı gözlənilir. Yeri gəlmişkən, digər beynəlxalq maliyyə institutlarının gözləntiləri Niderlandın iqtisadi təşkilatı ilə təxminən eynidir. “S&P Global” (S&P) beynəlxalq reyting agentliyi 2025-ci ildə

olacağını proqnozlaşdırır. 2026-cı ildə isə bu rəqəm 3 faizə düşəcək. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Azərbaycanla bağlı inflyasiya gözləntiləri cari il üzrə 3,6 faiz, 2026-cı il üzrə isə 3,1 faizə bərabərdir. Niderlandın “ING Group”unun apardığı qiymətləndirmədə isə ölkəmizdə istehlak qiymətlərinin 2025-ci ildə 4,8 faiz, 2026-cı ildə isə 4,7 faiz olacağına dair ehtimallar yer alıb. İqtisadiyyat Nazirliyinin proqnozla-

Azərbaycanda orta illik inflyasiyanın 4 faiz səviyyəsində

Sülhə açılan atəş...

Son günlərdə intensivləşən təxribatlar İrəvanın müharibə mesajıdır mı?

15 gündür ki, Azərbaycan ordusunun şərhi sərhəd zonasındakı mövqeləri intensiv olaraq

Ermənistan tərəfindən atəşə məruz qalır. Belə ki, martın 19-u saat 14:15 radələrində Ermənistan

silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkeçər rayonunun Günəşli yaşayış məntəqəsi istiqamətində

Aİ missiyasının Ermənistanın təxribatlarını “görməməsi” növbəti fakta çevrildi

yerləşən mövqelərindən, eyni gündə axşam saatlarında isə Keşişkənd rayonunun Arpa yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini atıcı silahlardan atəşə tutub. Martın 20-də Gorus rayonunun Xanazax və

Basarkeçər rayonunun Zerkənd yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərdən, martın 21-də Gorus, Basarkeçər və Çəmbək rayonları istiqamətlərindən Azərbaycan Ordusunun mövqeləri bir neçə dəfə atıcı silahlardan atəşə tutulub.

Dronlarla kəşfiyyat, silahlı təxribat...

Vurğulandığı kimi, Ermənistanın silahlı təxribatı son günlərdə daha da intensiv xarakter alıb. Xüsusilə, son 3-4 gündə Azərbaycan Ordusunun mövqeləri ard-arda həm atəşə tutulur, həm də dronlar vasitəsilə kəşfiyyat aparılması cəhdlərinin şahidi olur. Məsələn, martın 29-u axşam və 30-u səhər saatlarında Ermənistan silahlı qüvvələri pilotsuz uçuş aparatı və dronlar vasitəsilə Qerenzur yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqeləri ilə üzbuəz istiqamətdəki Azərbaycan Ordusunun mövqeləri üzərində 3 dəfə kəşfiyyat xarakterli uçuş həyata keçirməyə cəhd edib. Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, bölmələrimizin sayıqlığı nəticəsində Ermənistanın təxribatçı cəhdlərinin qarşısı alınıb. Eyni zamanda, Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Gorus, Basarkeçər və Çəmbək rayonları istiqamətlərindən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini bir neçə dəfə atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutub. Paralel olaraq martın 30-u axşam saatlarında da Ermənistan silahlı qüvvələri pilotsuz uçuş aparatı və dronlar vasitəsilə Qerenzur yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqeləri ilə üzbuəz istiqamətdəki Azərbaycan Ordusunun mövqeləri

üzərində yenidən kəşfiyyat xarakterli uçuşlar həyata keçirməyə cəhd göstərib. Bu təxribatçı cəhdin də qarşısı qətiyyətlə alınıb. Həmin gün saat 22:30-dan 31-i saat 04:35-dək isə Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Gorus, Basarkeçər və Çəmbək rayonları istiqamətlərindən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini bir neçə dəfə atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutub. Martın 31-i saat 17:00-dan aprelin 1-i saat 04:45-dək Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkeçər və Gorus rayonlarının Zerkənd, Zod, Aşağı Şorça, Yuxarı Şorça, İstisu, Xanazax və Xəznəvar yaşayış məntəqələri istiqamətlərində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun möv-

qelərini atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutub.

Azərbaycanın mövqelərini mütəmadi atəşə məruz qoyan Ermənistan bu kimi silahlı təxribatlarını, kəşfiyyat fəaliyyətini maskalamaq üçün yalanlar yayır, özünün qeyri-adekvat əməllərini dezinformasiyalar vasitəsilə pərdələməyə çalışır. Onlar guya Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən Xanazax yaşayış məntəqəsinin atəşə tutulması barədə məlumat yayaraq öz təxribatlarını ört-basdır etməyə çalışırlar. Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyinin bununla bağlı yaydığı məlumatda da bildirilir ki, yayılan bu dezinformasiyanın heç bir real əsası yoxdur, tamamilə yalandır. Qarşı tərəf bu cür yalan və həqiqətə uyğun olmayan məlumatlar yaymaqla beynəlxalq ictimaiyyətdə yanlış rəy formalaşdırmağa və təxribatlarını gizlətməyə cəhd edir.

İrəvan sülhdən yayınmamalıdır...

Halbuki, son dövrlərdə sülhlə bağlı olduqca müəbit bir şərait formalaşmış. Vurğulandığı kimi, artıq sülh sənədinin bütün mədələləri iki tərəf arasında razılaşdırılıb. Növbəti mərhələdə sülh sənədinin imzalanması üçün isə Ermənistanın bir sıra addımları atması lazımdır - belə ki, həmin addımlar sülhün əbədi və davamlı olması üçün təminat xarakterini daşıyır. Sülhün bərqərar olması üçün zəmini formalaşdıracaq addımlardan biri də birincisi Ermənistanın manipulyasiyalardan əl çəkərək özünün əsassız iddialarını unutmması, Azərbaycanın beynəlxalq

rinin toxunulmazlığını tanımaqla yanaşı, qondarma ərazi iddialarından rəsmən əl çəkdiyini ortaya qoymasıdır. Sülh üçün ilkin və əsaslı addım Ermənistan konstitusiyasında müvafiq dəyişikliklərin edilməsidir.

Digər məqam isə, vaxtilə “münəqişə”nin tənzimlənməsi üçün yaradılmış və artıq heç bir işə yaramayan ATƏT-in Minsk qrupunun ləğvi ilə bağlı məsələnin İrəvan tərəfindən dəstəklənməsidir. Artıq “Qarabağ münaqişəsi” adlı bir mövhum mövcud olmadığı üçün, belə bir “vasitəçi mexanizmə” də ehtiyac qalmır. Azərbaycan

ilə Ermənistan arasındakı münasibətlər isə global gündəliyi maraqlandıran bir məsələ deyil, ikitərəfli kontekstdə həll oluna bir məsələdir - nəticə etibarilə, ATƏT-in Minsk qrupunun mövcudluğuna real olaraq ehtiyac duyulmur.

P.İSMAYILOV

Terrorçu şərti sərhəddə gəldi, Aİ missiyası “susdu”...

nişlənməsinin signalı kimi anlaşılır. Terror təşkilatının başçısının “səfəri”ndən görünülər erməni mediasında paylaşıb. Xatırladaq ki, KİV-də bu terror qrupu ilə bağlı son dövrlərdə bir sıra xəbərlər yer almışdı - Ermənistanın ilk prezidenti Levon Ter-Petrosyanın 1993-cü il iyulun 23-də məhz “Yerkrapa” terror təşkilatının üzvləri ilə görüşündən video yayılmışdı və erməni prezident azərbaycanlılara qarşı soyqırımı törətdiklərini etiraf etmişdi. Beləliklə, Azərbaycana qarşı illərlə davam edən təcavüzün, işğal siyasətinin əsas icraçılarından biri olan terror

qrupunun rəhbərinin Ermənistanla şərti sərhəddə peyda olması İrəvanın mümkün təxribatlarından xəbər verir.

Açıq silahlı təxribatların, hətta terror qrupunun rəhbərinin aktiv şəkildə şərti sərhəd bölgəsinə gəlişi isə dünya ictimaiyyətinin, xüsusilə, şərti sərhəd bölgəsində “durbanlı qarovul çəkən” Aİ-nin müşahidə missiyasının gözü önündə baş verir. Bu fakt bir daha onu təsdiqləyir ki, adıçəkilən missiya heç də səmimi şəkildə bəyan etdiyi “missiyanın” daşıyıcısı deyil. Belə olsaydı, artıq günlərdir davam edən erməni təxribatları haqda Aİ və ya törəmə qurumları bir “quru bəyanat” da olsa verməli idi. Amma Aİ missiyası yenə də susmağa, görməzliyə üstünlük verir. Bu isə onların əraziyə daha

fərqli bir missiya üçün “təşrif” gətirdiklərini növbəti dəfə təsdiqləyir...

aləm tərəfindən qəbul edilən sərhəddə

Ermənistan KTMT-ni Fransaya dəyişir...

Ermənistan KTMT-ni tərk etmək niyyətindədir - qeyd edək ki, Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının 2024-cü il büdcəsini imzalamamaq qərarına gəlib. Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyi “Sputnik Ermənistan”a bildirib ki, İrəvan KTMT -

nin maliyyələşdirilməsində iştirak etməyəcəyinə dair rəsmi şəkildə bəyanat verib: “Ermənistan tərəfi KTMT Katibliyinə “KTMT-nin 2024-cü il büdcəsi haqqında” qərarı imzalamayacağı və müvafiq olaraq təşkilatın fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsində iştirak etmə-

yəcəyi barədə rəsmi məlumat verib”, - deyər Ermənistan XİN-in bəyanatında qeyd olunur.

Bundan əvvəl Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Aleksandr Pankin Ermənistanın 2025-ci ilin sonuna qədər üzlük haqqını ödəməyəcəyi təqdirdə KTMT-yə üzv

dövlətlərin vəziyyətin inkişafı üzrə müxtəlif ssenariləri nəzərdən keçirəcəyini bəyan edib. Xatırladaq ki, Ermənistan ötən ilin may ayında təşkilatın 2024-cü il büdcəsini maliyyələşdirməkdən imtina etdiyini rəsmən elan edib. İrəvanın 2024-cü il üçün KTMT-yə

üzlük haqqı 53,22 milyon rubl təşkil edib. Xüsusi bir məqamı da qeyd etmək lazımdır ki, 2023-cü ilin aprel və may aylarında Ermənistan-Azərbaycan sərhədində baş verən toqquşmalardan sonra İrəvan KTMT-yə tam fərqli münasibət sərgiləyir.

Paşinyan nə etməyə çalışır?

Məsələ ilə bağlı politoloq Tural İsmayılov “Yeni Azərbaycan” qəzetinə şərhində qeyd edib ki, Ermənistan hakimiyyəti Qərbdəki havadarlarının tapşırığı əsasında KTMT ilə körpüləri yandırmaq siyasətini həyata keçirir.

“Bu gün Ermənistanda hakimiyyətdə olanlar Ermənistanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqavilə Təşkilatını tərk etməsində maraqlıdırlar və bunu

xarici siyasi xətt kimi müəyyənləşdiriblər. Bunun səbəbi budur ki, sorosçu Paşinyan hakimiyyətini himayə edən Qərbdəki dairələr Ermənistanın Rusiyanın rəhbərlik etdiyi hərbi təşkilatda fəaliyyətini davam etdirməsini istəmir. Paşinyanın atdığı addımlar məhz bu siyasətə söykənir. Yəni həm hazırkı hakimiyyət, həm də Qərbdəki dairələr bütün vəsitələrdən istifadə edərək hər vaxt Ermənistanı Rusiyadan uzaqlaşdırmağa çalışırlar”.

“Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistan müstəqil qərarlar qəbul etmək iqtidarında deyil və azad siyasi idarəetmə meyarlarından çox uzaqdır. Bunun faktiki göstəricisidir ki, Ermənistan istədiyi addımları ata bilmir və əlləri zəifləmiş formada regional siyasət yürüdür. Bir tərəfdən Fransadan daha çox ağır hücum xarakterli silah-sursat və hərbi ləvazimatlar almaq üçün

KTMT-ni tərk etmək o qədər asan olmayacaq

KTMT-nin büdcəsinə maliyyə ayırmaqdan imtina edir, yəni özünü Qərbdəki havadarlarına Qərbərəst siyasətçi kimi təqdim edir, digər yandan isə Ermənistanın Gümrü şəhərində 102-ci hərbi bazanın mövcudluğunu və İrəvanın Rusiyadan iqtisadi və enerji asılılığını görə Paşinyan KTMT-ni tərk etməkdən qorxur,” - deyər T.İsmayılov bildirib.

Politoloq vurğulayıb ki, Paşinyan hakimiyyətinin xarici siyasət kursu Ermənistanı uçuruma apara bilər: “Ermənistan inqilabi addımlar ataraq rəsmi mövqeyini ortaya qoymalı və KTMT ilə münasibətlərə aydınlıq gətirməlidir. Ya KTMT-də fəaliyyətini tamamilə dondurmaldır, ya da təşkilatı birdəfəlik tərk etməlidir. Paşinyan hakimiyyətinin Rusiya ilə Qərb qüvvələri arasında var-göl etməsi Ermənistanı çox təhlükəli vəziyyətə düşürəcək”.

Yunis ABDULLAYEV

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Mühüm görüş!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva martın 27-də Ağdam rayonunun Sarıcalı kəndinin birinci mərhələsinin açılışında iştirak edərək yeni mənzillərə köçən sakinlərlə görüşdülər və onlara evlərin açarlarını təqdim etdilər. Təkcə Sarıcalı kəndində görülən işlərə, sakinlərə rahat yaşayışları üçün yaradılan şəraitə diqqət yetirmək kifayətdir. Ölkə başçısı tarixi Zəfərimizdən dər-

hal sonra bərpa işlərinə

başlanan andan belə bir çağırışı etmişdi ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur cənnət məkanına çevriləcək, buraya qayıdandan soydaşlarımızın rahat yaşayışı üçün bütün zəruri addımlar atılacaq.

Ötən gün Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramına əsasən, Sarıcalı kəndinə respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya və inzibati binalarda mü-

Azad edilmiş ərazilərimizdə genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinin həyata keçirilməsi, soydaşlarımızın doğma yurd-yuvalarına qayıdışı tarixi qələbəmizin yaratdığı reallıqlardan biridir. Son dörd ildən artıq dövrdə vətəndaşlarımızın qayıdış ünvanlarının say tərkibinə diqqət yetirdikdə bərpa-quruculuq işlərinin miqyası daha aydın görünür. Böyük əminliklə qeyd edə bilərik ki, Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə görülən işlər Azərbaycanın şəhərsalma təcrübəsinin dünyaya təqdimatıdır. 30 illik işğal dövründə tamamilə dağıdılan, yerlə-yeksan edilən torpaqlarımız müasir tələblərə uyğun olaraq yenidən qurulur, bu ərazilərdə müasir yeniliklər tətbiq olunur.

30 illik işğal dövründə tamamilə dağıdılan Ağdam şəhəri, rayonun bütün kəndləri bir daha

düşmənin xislətinin, düşmənçiliyinin göstəricisidir. Təsadüfi deyil ki, bəzi xarici ekspertlər, jurnalistlər Ağdam səfər edərkən öz təəccübünü və hətta hiddətini gizlədə bilmirlər. Ölkə başçısının qeyd etdiyi kimi, xarici

ekspertlər Ağdamı “Qafqazın Xirosiması” adlandırırlar. Amma fərq ondadır ki, Xirosima atom bombası nəticəsində viran qoyulmuşdu, Ağdamı isə 30 il ərzində talançılar sökərək daşlarını da aparıb müxtəlif yerlərdə satırdılar. Bu, misli görünməmiş vəhşilikdir. Lakin Ağdam bu gün yenidən qurulur. Bərpa-quruculuq işlərində xüsusi diqqət göstərilən məsələlərdən biri infrastruktur layihələrinin icrasındır. Bunu Ağdam şəhərinin, rayonun kəndlərinin təmsilində də aydın görmək mümkündür. Ağdam-Bərdə yolu yenidən quruldu. Ağdam-Xankəndi yolu inşa edilir. Dəmir yolu çəkilir. Ağdama dəmir yolu ilə rahat gəlmək mümkün olacaq. Vağzal kompleksi inşa edilir. Birinci bərpa olunan bina Ağdam məscidi oldu. Muğam Mərkəzi inşa edilir. “İmarət” Kompleksi bərpa edildi. Nəvənin qəbri bərpa olundu. Xaçınçay su anbarı yenidən quruldu. Məktəb binası, xəstəxana tikilir, böyük sənaye kompleksi fəaliyyət göstərir. Artıq

Daha 28 ailə...

vəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət növbəti köç karvanı Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundan yola salınıb. Bu mərhələdə Sarıcalıya 28 ailə - 110 nəfər köçürülüb.

Doğma yurda qayıdan sakinlər hərtərəfli dövlət

Növbəti sevinc...

Sarıcalıya daha 110 nəfər yola salındı

Vacib işlər görülür...

Ağdamda bir neçə müəssisə fəaliyyət göstərir ki, bu, Qarabağ, Şərqi Zəngəzur bölgəsinin ən böyük sənaye kompleksi olacaq. Bir neçə yaşayış kompleksi inşa edilir və bu il istifadəyə verilecək.

Xatırladaq ki, Sarıcalı kəndinin təməli 2022-ci ildə Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyulub. Sarıcalı kəndi 1873 nəfər əhali üçün planlaşdırılıb. Ümumilikdə kənddə 2 mərhələ üzrə 425 fərdi evin inşası nəzərdə tutulub. Burada əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb, təhsil, iqtisadi, sosial və məişət təyinatlı müxtəlif müəssisələr, klub-icma və mədəniyyət mərkəzləri tikilib. Burada sosial məsələlər də öz həllini tapıb. Kənddaxili yollar, elektrik, rabitə, su xətləri çəkilib, qaz təchizatı təmin olunub.

qayğısı ilə əhatə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkür ediblər. Onlar, həmçinin torpaqlarımızı işğaldan azad edən rəşadətli Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizə minnətdarlıqlarını bildirib, bu yolda canlarından keçən şəhidlərimizə rəhmət diləyiblər.

Yeganə BAYRAMOVA

Beynəlxalq sistemdəki harmoniyanı sarsıdan əməllər...

Müharibə kortəbii aparılan proses olmamalıdır!

Azərbaycan Ordusu 2020-ci il sentyabrın 27-dən Ermənistanın hərbi təcavüzünə cavab olaraq, 30 ildən artıq işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək üçün genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatları həyata keçirilməklə yanaşı, düşmənin bu illər ərzində yaratdığı “yenilməzlik” mi-

fologiyasını tamamilə dağıtmış oldu. İkinci Qarabağ müharibəsi son yüz ildə Zəfər və qəhrəmanlıq salnaməsi kimi Azərbaycan tarixinə yazıldı. Bu gün üçrəngli müqəddəs bayrağımız Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş bütün ərazilərində - Cəbrayıl, Füzulidə, Zəngilanda, Qubadlıda,

Kəlbəcərdə, Laçında, Ağdamda, Şuşada, Xocavənddə, Hadrutda, Ağdərədə, Xocalıda və Xankəndidə qürrula dalğalanır.

Müasir dövlətlərarası münasibətlər sistemində sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması, qarşıdurmaların və silahlı münaqişələrin aradan qaldırılması, ərazi to-

xunulmazlığı, transmilli cinayətkarlığa qarşı mübarizə müasir beynəlxalq hüququn prioritetlərindən hesab olunur. İllərdir BMT tribunasında bir sıra dövlətlər onlara qarşı həyata keçirilən qanlı cinayətləri bütün dünyaya ifşa olunub, amma təsəffüflərlə olsun ki, dünya ictimaiyyəti tərəfindən

bu məsələlərə adekvat bir cavab verilməyib.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük “Vətən müharibəsi”ndə qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistan tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, habelə müharibə cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Ərazi bütövlüyümüzə yönələn qəsdlər

Mövzu barədə “Yeni Azərbaycan”a açıqlama verən millət vəkili Bəhruz Məhərrəmov bildirib ki, müasir dünyada silahlı toqquşmaları doğuran elementlər, dövlətlərarası münaqişələrin yaranmasının başlıca səbəbi olan ərazi işğalı, müharibə və insanlıq əleyhinə cinayətlər və siyasi müstəqilliyə qəsdlər artmaqda davam edir: “Bu gün beynəlxalq sistemdəki harmoniyanı sarsıdan belə əməllər si-

rasında özünün xarakter və təhlükəlilik dərəcəsinə görə yalnız bir və ya bir neçə dövlətin deyil, bütövlükdə bəşəriyyətin təhlükəsizliyinə və ümumi sülhün qorunub saxlanmasına təhdid kimi dəyərləndirilən beynəlxalq cinayətlərdən biri də təcavüzdür. Tarix boyu təcavüzkar Ermənistan bu kimi təxribatçı əməlləri ilə beynəlxalq hüququn fundamental norma və prinsiplərini kobud şəkildə po-

zaraq kəskin eskalasiya yaratmaqla Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı yönələn açıq qəsdlər edib. Azərbaycanın dinc əhalisinə qarşı yönələn cinayətlər qeydə alınaraq hadisə yerində fəaliyyət göstərən istintaq qrupu tərəfindən müvafiq qaydada sənədləşdirilib. Erməni hərbcilərinin törətdikləri bəşəriyyət əleyhinə olan cinayət faktlarına dair müvafiq sübutların toplanılması istiqamətində intensiv istintaq hərəkətləri həyata keçirilib”.

sı və ictimaiyyəti Ermənistanın törətdiyi sülh və insanlıq əleyhinə, o cümlədən müharibə cinayətlərinə dair çox böyük və tutarlı mənbəyə malikdir”.

Bəşəriyyətə yönələn cinayətkar qəsdlər

Deputatın sözlərinə görə, bir məqamı unudulmamalıdır ki, müasir beynəlxalq hüquq insana, insan hüquq və azadlıqlarına yönəlmiş istənilən qəsd cəhdini dövlətlərin daxili işi hesab etmir: “Bu mənada Ermənistanın 30 il ərzində dövlət səviyyəsində, o cümlədən ayrı-ayrı hərbi-siyasi rəhbərlərin birbaşa iştirakı və göstərişi ilə törədilən cinayətlər, habelə erməni hərbcilərinin ayrı-ayrı ekstessləri yalnız azərbaycanlılara yox, bütövlükdə bəşəriyyətə yönələn cinayətkar qəsdlərdir. Bu mənada hətta tərəfsizliyi şübhə altında olan beynəlxalq təsisatların özünü belə fakt qarşısında qoyaraq danışmağa, konkret fakta münasibət bildirməyə məcbur edə bilərik”.

Yeganə BAYRAMOVA

Müharibənin də öz qaydaları var...

Deputat qeyd edib ki, müharibə kortəbii aparılan, düşmənin məhviniə yönələn proses deyil, döyüşün özünün də qaydaları var, Haaqa və Cenevrə hüquqları ilə tənzimlənir: “Hər iki hüquq hom döyüşün aparılması qaydaları, həm müharibənin gedişatında istifadə olunan silahlara, seçilən taktikaya, döyüşün və təslim olan kombatantlara, əsirələrə, hədəf alınan obyektlərə, habelə, non-kombatantlara, eyni zamanda aktiv döyüş əməliyyatlarından sonra insanlara, məkana rəftar və münasi-

Ermənistan dörd il öncə başa çatdırdığımız münaqişənin tarixinin bütün mərhələlərində nə Cenevrə, nə də Haaqa hüququnun tələblərinə məhəl qoymayıb. Aktiv müharibə dövründə dinc əhali ilə əmansız davranışa dair çoxsaylı sənədləşdirilmiş sübutlar, lent yazıları var. Habelə, əsirələrə əmansız rəftarı təsdiq edən çoxsaylı sübutlar, o cümlədən, qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə hökmləri var. Yəni, bu gün Azərbaycan media-

böti tənzimləyir.

İdman

Şahmat üzrə ölkə çempionatına yekun vurulub

Gənclər və İdman Nazirliyi, Azərbaycan Şahmat Federasiyasının (ASF) təşkilatlığı, Təhsil” Respublika İdman Mərkəzinin dəstəyi ilə keçirilən şahmat üzrə 8,10,12,14,16 və 18 yaşadək oğlanlar və qızlar arasında ölkə çempionatına yekun vurulub.

ASF-dən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Zu-

ğulba tədris idman bazasında təşkil edilən yarışın bağlanış mərasimi keçirilib. Müxtəlif yaş kateqoriyalarında Kənan Babasov, Mələk Əsədli (8 yaşadək), Atilla Orman, Mehriban Əhmədli (10 yaşadək), Nurlan Əzizli, Fatimə Mirzəliyeva (12 yaşadək), Paşam Əlizadə, Səadət Bəşirli (14 yaşadək), Rüstəm Rüstəmov və Ayan Hüseynli (16 yaşadək), Rəvan Uguzov, Nurtən Nuriyeva (18 yaşadək) ən çox xal toplamaqla birinci yeri tutublar.

Qurumun vitse-prezidenti Faiq Həsənov qalibləri təbrik edərək, onlara növbəti yarışlarda uğurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, ölkə çempionatında ümumilikdə 136 şahmatçı mübarizə aparıb.

Azərbaycan Basketbol Liqası: “Quba” evdə “Ordu”ya məğlub olub

Azərbaycan Basketbol Liqasının muntəzəm mövsümünün sonuncu - XX turunda “Quba” evdə “Ordu”ya məğlub olub.

“Report”un məlumatına görə, Quba Olimpiya İdman Kompleksində baş tutan B qrupunun matçı qonaqların 97:88 hesablı qələbəsi ilə yekunlaşıb.

Qeyd edək ki, turun ötən gün baş tutan matçında “Şəki” “Lənkəran”ı 107:78 hesabı ilə məğlub edib. Tura aprelin 6-da yekun vurulacaq.

Azərbaycan Karate Federasiyası və AHİTA arasında əməkdaşlıq müzakirə edilib

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları İdman Təşkilatları Assosiasiyası (AHİTA) İctimai Birliyi və Azərbaycan Karate Federasiyası (AKF) arasında görüşü keçirilib.

“Report” xəbər verir ki, bu barədə

AKF-nin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Görüşdə iki qurum arasında əməkdaşlıq, birgə layihələr və qarşılıqlı tədbirlərin təşkili mü-

pektivlərindən danışılıb.

AHİTA İB-nin direktoru Tural Qasımov isə idmanın həmkarlar ittifaqları çərçivəsində rolunu idmançıların dəstəklənməsi üçün görülməli işlər barədə fikirlərini bölüşüb. O, idmanın inkişafına

və idmançıların dəstəklənməsinə hər zaman önəm verdiklərini söyləyib. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçiriləcək layihələrin idmançıları üçün yeni imkanlar yaradacağını bildirib.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 4909
Sifariş: 661
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayon filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələni və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayında nəşr olunur.
Məsul növbətçi:
Yeganə Bayramova